

Ким авыл жирлеге Советы
Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы

КАРАР

№ 34 - 2

23.11.2021

Татарстан Республикасы Спас муниципаль
районы Ким авыл жирлеген төзеклөндөрү
кагыйдөлөрөн раслау турында

"Россия Федерациясендө жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары
турында" 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, "Татарстан
Республикасында жирле үзидарә турында" 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы
Татарстан Республикасы Законы нигезендө, Татарстан Республикасы Спас муниципаль
районы Ким авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставына таянып, Татарстан
Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл жирлеге Советы

Карар:

1. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл жирлеген төзеклөндөрү
кагыйдөлөрөн расларга.

2. Ким авыл жирлеге Советының түбөндөгө карарларын үз көчен югалткан дип танырга:

2.1. «Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы «Ким авыл жирлеге»
муниципаль берәмлеген төзеклөндөрү кагыйдөлөрөн раслау турында» 17.04.2012 ел,
№ 25-1 "Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы" Ким авыл жирлеге
"муниципаль берәмлеген төзеклөндөрү кагыйдөлөрөн раслау турында" гы карары

2.2. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл жирлеге
Советының 2014 елның 11 апрелендәге 56-2 номерлы " Ким авыл жирлеге" муниципаль
берәмлегендө төзеклөндөрү кагыйдөлөрөн раслау турында»гы карарына үзгөрешләр
һәм өстәмәләр кертү турында

2.3. 21.07.2017 ел, № 26-1 Ким авыл жирлеге Советының 2012 елның 17 апрелендө
кабул ителгән 25-1 номерлы «Ким авыл жирлеге территориясендө төзеклөндөрү
кагыйдөлөрөн раслау турында»карарына үзгөрешләр һәм өстәмәләр кертү турында.

2.4. 22.03.2018 ел, № 35-1 «Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы
Идел бие авыл жирлеге муниципаль берәмлегенөң төзеклөндөрү кагыйдөлөрөн раслау
турында " 17.04.2012 ел, № 25-1 карарына үзгөрешләр кертү турында.

2.5. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл жирлеге
Советының «Ким авыл жирлеге «муниципаль берәмлегендө төзеклөндөрү
кагыйдөлөрөн раслау турында «2012 елның 17 апрелендөге 25-1 номерлы карарына
үзгөрешләр һәм өстәмәләр кертү турында " 2019 елның 26 апрелендөге 58-1 номерлы
карары.

2.6. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл жирлеге
территориясендө урнашкан торак пунктларның территорияләрен төзеклөндөрү һәм
карап тоту кагыйдөлөрөнө «Ким авыл жирлеге территориясен төзеклөндөрү
кагыйдөлөрөн раслау турында»2012 елның 17 апрелендөге 25-1 номерлы Татарстан
Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл жирлеге территориясендө урнашкан
торак пунктлар территорияләрен төзеклөндөрү һәм карап тоту кагыйдөлөрөнө
үзгөрешләр кертү турында " 2021 ел, 15 апрель, 16-2 нче карары

3. Әлеге карарны Спас муниципаль районының рәсми сайтында <url> / www.
Spasskiy.tatarstan.ru чара хокукый мәгълүматның рәсми сайтында
(//http:pravo.tatarstan.ru.

4. Әлеге карарның үтөлешен контрольдө тотам.

Ким Районы Башлыгы авыл жирлеге:



В.В. Синчугов

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл жирлеген төзекләндерү
кагыйдәләре

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл жирлеген төзекләндерү кагыйдәләре (алга таба - кагыйдәләр) 2003 елның 6 октябрәндәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» гы 131-ФЗ номерлы Федераль законны үтәү йөзеннән, әйләнә-тирә мохитне саклау, халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турындагы Федераль закон, Россия Федерациясенә, Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары һәм муниципаль норматив хокукый актлар нигезендә эшләнә.
2. Әлеге кагыйдәләр оештыру-хокукый формасына карамастан, барлык физик һәм юридик затлар тарафыннан үтәлергә тиеш.
3. Әлеге кагыйдәләр жирлекнең бөтен территориясендә гамәлдә һәм таләпләр билгели:
 - а) биналарны (торак йортларны да кертеп), корылмаларны һәм жир кишәрлекләрен карап тоту буенча, тиешле Биналарның һәм корылмаларның фасадларын һәм киртәләрен тышкы кыяфәтенә карата;;
 - б) төзекләндерү эшләре исемлегенә һәм аларны вакыт-вакыт үтәүгә карата;
 - в) биналарның (бүлмәләренең) һәм корылмаларның якын-тирә территорияләрне төзекләндерүдә катнашу тәртибен билгеләү турында;
 - г) жирлек территориясен төзекләндерүне оештыру буенча (урамнарны яктырту, территорияләрне яшелләндерү, урам исемнәре һәм йорт номерлары язылган күрсәткечләр кую, кече архитектура формаларын урнаштыру һәм карап тоту).
4. Территорияләрне төзекләндерү элементларын проектлау һәм урнаштыру шәһәр төзелеше һәм жир законнары, махсус нормалар һәм кагыйдәләр, дәүләт стандартлары, жирлекнең генераль планы, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре, билгеләнгән тәртиптә расланган проект документлары нигезендә гамәлгә ашырыла.
5. Әлеге кагыйдәләр жирлек территориясендә коммуналь һәм сәнәгать калдыкларын жыю, чыгару, ташу, утильләштерү һәм эшкәртү буенча мөнәсәбәтләрне жайга салмый.

Төп төшенчәләр

Әлеге кагыйдәләрне гамәлгә ашыру максатларында түбәндәге төшенчәләр кулланыла:

жирле әһәмияттәге автомобиль юлы - транспорт инфраструктурасы объекты, транспорт чаралары хәрәкәте өчен билгеләнгән һәм үз эченә автомобиль юлына бүлгән бирелгән полоса чикләрендә жир кишәрлекләрен һәм аларда урнашкан конструктив элементлар (юл полотносы, юл өслеге һәм мондый элементлар) һәм аның технологик өлеше булган юл корылмалары-саклагыч юл корылмалары, ясалма юл корылмалары, житештерү объектлары, автомобиль юлларын төзекләндерү элементлары; фасадның архитектур үзенчәлекләре - бинаның фасадының, әйләнә-тирә мохитнең конструктив һәм эстетик сыйфатларын (стиль һәм композицион бөтенлеге, ритм, үлчәмлек һәм пропорциональлек, визуаль кабул итү, ачык һәм ябык киңлекләр балансын чагылдыручы үзенчәлекле характеристикалары.;

бефонсыз конструкциялар-тышкы мөгълүмат чараларын эшлөү ысулы, анда конструкция аерым хәрефләрден, билгеләмәләрден, билгеләрдән, декоратив элементлардан тора;

территорияне төзөкләндерү - муниципаль берәмлек территориясен төзөкләндерү кагыйдәләре белән билгеләнгән чаралар комплексын тормышка ашыру, гражданның яшәү шартларын яхшырту, муниципаль берәмлек территорияләренең санитар һәм эстетик торышын тәмин итү һәм яхшырту, мондый территорияләрдә урнашкан торак пунктларның территорияләрен, шул исәптән гомуми кулланылыштагы территорияләрен, жир кишәрлекләрен, биналарны, төзелмәләрен, корылмаларны, якин-тирә территорияләрен карап тоту буенча эшчәнлек.;

вертикаль яшелләндерү - биналарның һәм корылмаларның фасад өслекләрен, шул исәптән балконнар, лоджиялар, галереялар, терәк диварлар һ. б. куллану, аларда стационар һәм мобиль яшел үсентеләр урнаштыру өчен;

витрина-фасадның бер өлешен алып торучы тоташ пыяла рәвешендә пыяла проем (тәрәзә, витраж) ;

барлыкка килгән төзелешнең тышкы архитектурасы-жирлекнең тышкы кыяфәтен формалаштыручы биналарның һәм территорияләренең фасадларының архитектура-сәнгать һәм шәһәр төзелеше үзенчәлекләре;

яктыртуның тышкы ысулы-мөгълүмат кыры аңа жибәрелгән яктылык чыганагы белән яктыртыла торган мөгълүмати конструкцияне яктырту ысулы . ;

квартал эчендәге (жирле) юл-магистраль урамнардан торак йортлар төркемнәренә һәм кварталның башка урыннарына кадәр транспорт һәм жәяүлеләр хәрәкәте өчен билгеләнгән автомобиль юлы;

төзөкләндерүне торгызу-юлның бөтен киңлегенә асфальт өслеген, хужалык юлын, тротуарны сыйфатлы итеп торгызуны, бордюрлы ташны кире кайтаруны, туфракның уңдырышлы катламын торгызу, газон үләннәрен чәчү һәм бозылган яшел үсентеләрен утырту белән тырмалау өчен газоннарны ремонтлау, реклама конструкцияләрен һәм төзөкләндерүнең башка элементларын торгызуны үз эченә алган эшләр комплексы . ;

газон - махсус сайлап алынган үлән орлыкларын чәчү белән булдырыла торган, утырту, парк корылмалары һәм ландшафт композициясенең мөстәкыйль элементы булган, шулай ук табигый үлән үсемлеге;

жирлек территориясе-муниципаль берәмлек чикләре чикләрендә территория; мөгълүмат тапшыруның динамик ысулы-мөгълүматны электрон носительләр һәм табло ярдәмендә тапшыру ысулы , ул мөгълүматны алмаштыруны күздә тоту;

йорт-ишегалды корылмалары булган индивидуаль торак йорт һәм әлегә йорт урнашкан жир кишәрлеге;

ишегалды корылмалары - жир кишәрлегендә урнашкан вакытлыча ярдәмче корылмалар (жир базы, Күгәрчен тавыклары, сарайлар һ. б.);

йорт билгеләре - аншлаг (урам, майдан, проспект), номер билгесе (йорт һәм корпус номерларын күрсәткече), подъезд һәм фатир номерларын күрсәткече), объектның инвалидлар өчен мөмкинлегенең халыкара символы, рәхмәт белдерүчеләр, истәлекле такталар, полигонометрик билге, янгын гидранты күрсәткече, грунт геодезия билгеләре күрсәткече, магистраль камералары һәм суүткәргеч челтәре коелары күрсәткечләре, авыл жирлеге канализациясе күрсәткече, жир асты газүткәргечләре корылмаларының; бина-капиталь төзелеш объекты, ул бердәм күләмле төзелеш системасын (төзелешкә бер рәхсәт нигезендә төзелгән) тәшкит итә, ул автономияле рәвештә яшәп, үзгәртеп корылырга һәм кулланылырга мөмкин;

яшел үсентеләр-табигый һәм ясалма агач-куак һәм үлән үсемлекләре (парклар, урманнар, аеруча саклаулы табигать территорияләре, бульварлар, скверлар, бакчалар, газоннар, чәчәкләр, шулай ук аерым торучы агачлар һәм куаклар)жыелмасы.;

жир кишәрлеге - Жир өслегенең бер өлеше, ул аны индивидуаль билгеле бер әйбер буларак билгеләргә мөмкинлек бирә торган характеристикаларга ия.;

жир эшләре - грунт юып алу, жәю, авыл жирлеге территориясенең камилләштерелгән яки грунт өслеген бозып яисә камилләштерелгән юлларны һәм тротуарларны урнаштыру (жәю) белән бәйлә эшләр;

инженерлык коммуникацияләре - инженерлык-техник тәэмин итү челтәрләре: суүткәргеч, канализация, жылылык, труба үткәргечләр, электр линияләре, элемтә һәм башка инженерлык корылмалары, жирлек территориясендә гамәлдәге яисә салынучы яисә салына торган башка инженерлык корылмалары;

жирлекнең тарихи территорияләре-ХI гасыр башыннан 1959 елга кадәрге чорда үзләштерелгән махсус авыл жирлеге территорияләре, аларга карата тышкы мәгълүмат урнаштыру чараларының урнаштыруга рөхсәт ителгән һәм рөхсәт ителмәгән төрләре һәм төрләре, шул исәптән мондый конструкцияләргә карата таләпләр Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният һәйкәлләре), аларны саклау һәм куллану турында Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнгән. Жирлекнең тарихи территорияләренең гомуми чикләре Башкарма комитетның муниципаль хокукый актлары белән раслана;

түбәләренә яшелләндерү - биналар һәм корылмаларның түбәләрен, аларда архитектура-ландшафт объектлары (газоннар, чөчәкләр, бакчалар, агачлар һәм куаклар белән майданчыклар һ. б.) булдыру өчен куллану.;

яңгыр сулары канализациясе (яңгыр сулары канализациясе) - өске (яңгыр сулары, Таллы), су сиптерү һәм дренаж суларын транспортлау өчен билгеләнгән инженерлык корылмалары комплексы (талоблар, яңгыр кабул итү жайланмалары, лотоклар һәм торбалар).;

ут агымының характеристикаларын (төс, яркость, кертү чираты һ. б.) алмаштыруны күздә тоткан яктылык-светодинамик эффект.;

тышкы яктырту-тәүлекнең караңгы вакытында жирлекнең магистральләре, урамнары, майданнары, парклары, скверлары, бульварлары, ишегаллары һәм жәяүлеләр юллары яктырту өчен билгеләнгән элементлар жыелмасы . ;

барлыкка килгән төзелешнең тышкы архитектур кыяфәтен бозу-тышкы мәгълүмат урнаштыру чараларының урнаштыруга рөхсәт ителгән һәм рөхсәт ителмәгән төре һәм төре таләпләрен, шул исәптән әлеге Кагыйдәләр белән билгеләнгән, жирлекнең барлыкка килгән төзелешенең тышкы архитектур йөзен саклау кирәклеген исәпкә алып, мондый конструкцияләрнең тышкы кыяфәтенә яки урнашу урынына карата таләпләренә үтәмәү . ;

рөхсәтсез калдыклар ташлау-башкарма хакимият органнары тарафыннан билгеләнмәгән урыннарда гына (нинди дә булса территориядә, нинди дә булса урында), санитар-эпидемиологик һәм табигать саклау законнары таләпләрен үтәмичә генә үз белдегә белән урнаштыру;

стационар булмаган сәүдә объекты-инженерлык-техник тәэминаты челтәрләренә тоташтырылуга (технологик тоташтырылуга), шул исәптән күчмә корылмага карамастан, жир кишәрлеге белән нык бәйләнгән вакытлыча корылмадан яисә вакытлыча корылмадан торган сәүдә объекты.;

яшелләндерү-территорияне төзекләндерү һәм Ландшафтлы оештыру элементы, ул үсемлекләр компонентларын актив кулланып муниципаль берәмлек тирәлеген формалаштыруны тәэмин итә, шулай ук инженер әзерләүнең төрле төрләре буенча (вертикаль планлаштыру, терраслау, кронирование һ. б.) эшләр башкаруга, яшелләндерелгән территорияләренә төзекләндерүгә, агачларны турыдан-туры, шул исәптән зур агачларны, куакларны утыртуга, үләнле газоннар, чөчәкләр, альпинарийлар һәм рокарийлар булдыруга, махсус бакчалар төзүгә һ. б. бәйле комплекслы процесс.;

гомуми кулланылыштагы яшелләндерелгән территорияләр - гомуми кулланылыштагы территорияләрдә урнашкан скверлар, парклар, бакчалар һәм бульварлар;

яшелләндерелгән территорияләр - предприятиеләр, оешмалар, учреждениеләр территорияләре;

махсус билгеләнештәге территорияләр-санитар зоналар, су саклау зоналары, зиратларны яшелләндерү, үсентеләр питомниклары;

аеруча саклана торган табигый территорияләр - жирләр, су өслеге һәм һава кичкелләре, алар өстендә аеруча саклаулы табигать комплекслары, фәнни, мәдәни, эстетик, рекреацион һәм сәламәтләндерү әһәмиятенә ия булган, алар жирле үзидарә

органнары карары белән тулысынча яисә өлешчә хужалык кулланылышыннан алынган һәм алар өчен махсус саклау режимы билгеләнгән.;

жәмәгать транспортын көтү тукталышы-жәмәгать транспорты тукталышлары, пассажирларны утырту һәм төшерү зонасы һәм жәмәгать транспорты пассажирларының көтү зонасы булган махсус жиһазландырылган майданчык.;

пыяладан ясалган фасад-фасад, фасадның бөтен яссылыгын яки аның шактый өлешен биләп торучы тоташ пыяладан эшләнгән;

ачык ысулы яктырту-ысулы яктырту мәгълүмати конструкцияләр, шул ук вакытта чыганагы света түгел, каршылыклар, аны тарату;

жирлекнең панорамасы-ачык пространстводан (яр бие, майдан, су объектлары акваториясе, төрле һәм күзәтү майданчыклары) кабул ителә торган, жирлекнең характеристикаларын һәм силуэтын ачучы жирлек территориясе фрагменты . ;

бина фасадларының колористик чишелеше паспорты (фасадларның төсле карары) - килешенгән һәм билгеләнгән тәртиптә расланган, жирлек территориясендә урнашкан аерым бина фасадының бердәм архитектура һәм төсле карарын билгели торган һәм аның тышкы бизәлешенә карата таләпләрне билгели торган документ.;

жирлек урамнарының перспективасы-алдынгы фронт формалаштыручы жирлек тирәлеге фрагментын һәм барлыкка килгән композицион, стиль һәм сәнгать характеристикалары булган урамнар силуэтын визуаль кабул итү . ;

жәяүлеләр зоналары - халыкның жәяү йөрү һәм мәдәни-көнкүреш максатларында хәрәкәт итә торган, билгеле бер характеристикаларга ия булган транзит хәрәкәте максатларында, жир өсте һәм тиз йөрешле транспорт тукталышлары булу, хезмәт күрсәтү объектларының югары концентрациясе, тарих һәм мәдәният һәйкәлләренең, рекреацияләренең һ.б. территорияләре, жәяүлеләр агымының зур суммар тыгызлыгы. Жәяүлеләр зоналары эспланадаларда, жәяүлеләр урамнарында, торақ пункт майданнарының жәяүлеләр өлешләрендә формалашырга мөмкин;

йорт яны территориясе-күп фатирлы йорт урнашкан жир участогы, яшелләндерү һәм төзекләндерү элементлары булган, әлеге йортка хезмәт күрсәтү, эксплуатацияләү һәм төзекләндерү өчен билгеләнгән һәм күрсәтелгән жир кишәрлегендә урнашкан объектлар;

якын-тирә территория-мондый жир кишәрлеге барлыкка килгән һәм аның чикләре Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртип нигезендә муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләре белән билгеләнгән очракта, бина, төзелмә, корылма, жир кишәрлеге янәшәсендәге гомуми файдаланудагы территория . ;

продуктивные хайваннар һәм кош-корт-бу хайваннар һәм кошлар, алар берничә тапкыр яки даими кулланыла алу өчен продуктлары кебек сөт, йон, йомырка һәм башкалар; тышкы мәгълүмат чараларын урнаштыру проекты (паспорт) - төзекләндерү элементларының тышкы кыяфәтен һәм төгәл урнашу урынын, шулай ук тышкы мәгълүмат чараларын, һәм аны идентификацияләү өчен кирәкле башка мәгълүматларны үз эченә алган Башкарма комитет карары белән расланган билгеләнгән формадагы документ.;

территорияләре санитар чистарту-билгеле бер территориядән жыю, каты көнкүреш һәм зур габаритлы калдыкларны чыгару һәм утильләштерү (зарарсызландыру) ;

ут тартмасы-тышкы мәгълүмат чарасын ясау ысулы, анда конструкция бердәм күләмдә яки эчке яктырткычлы берничә күләмле элементтан гыйбарәт. ;

авыл хужалыгы хайваннары - терлекчелек һәм башка авыл хужалыгы продукциясе житештерү өчен файдаланыла торган хайваннар, терлекләр, кыйммәтле мехлы жәнлекләр, йорт куяннары, умарта кортлары һ. Б. лар.;

махсуслаштырылган оешмалар - төзелгән муниципаль контрактлар нигезендә жирлек территориясен төзекләндерү өлкәсендә эшчәнлекнең махсус төрләрне гамәлгә ашыручы төрле оештыру-хокукий формадагы юридик затлар;

территорияләре карап тоту-биналарның, корылмаларның, кече архитектура формаларының, киртәләренең, төзелеш майданчыкларының, яшел утыртмаларның, жир асты инженерлык коммуникацияләренең һәм аларның конструктив элементларының, жир кишәрлегендә урнашкан транспорт инфраструктурасы объектларының фасадларын үз вакытында ремонтлау һәм карап тоту белән бәйле чаралар комплексы;

жирле  һәмиятт ге юлларны карап тоту-юл, юл корылмаларының, юлларны комплекслы т зекл ндеру элементларының транспорт-эксплуатацион торышына ярд м итуче эшл р комплексы;

тышкы м гълуматны урнаштыру чарасы ( лм  тактасы) - оешманың урнашу урынында Һ м (яки) тормышка ашыру урынында, биналарны м гълумати р смил штеру максатларында, кулланучыларга "Кулланучылар хокукларын яклау турында" Федераль законның 9 статьясы нигезенд  м жб ри булган м гълуматны  иткеру  чен, шулай ук оешманың фирма атамасы (исеме), аның урнашу урыны (адресы) Һ м эш режимы турында м гълумат, шулай ук м гълуматны  з  чен  алган территорияне т зекл ндеру элементы булып тора., ул закон  з к чен  керерг  тиеш яис  эшлекле  йл нешнең гад ти  з к чен  керерг  тиеш Һ м реклама бел н б йле максатларны эз рлекл ми. "Тышкы м гълуматны урнаштыру чаралары" Һ м "тышкы м гълумат чарасы" т шенч л ре охшаш;

суперграфика - фасадларның архитектур-с нгати биз лешен кабул ит  алымнарының берсе, аны визуаль кабул ит не к ч йт  торган алымнарның берсе.;

тактильное катлам -  слек катламы фактурасын сизелерлек  зг рт  бел н каплау; жирлек территориясен  аерым статусына Һ м (яки) югары м д ни-рекреацион Һ м социаль кыймм тк  ия булган  леше- леге Кагыйд л р нигезенд , жирлекнең барлыкка килг н т зелешенең тышкы архитектур й зен саклап калу максатларында, тышкы м гълумат урнаштыру чаралары т рл ре Һ м т рл ре, шул ис пт н мондый корылмаларга карата тал пл р билгел н .;

территориял рне  йештыру- итештеру Һ м куллану калдыкларын, башка ч п-чар, карны махсус билгел нг н урыннарга  ью, чыгару бел н б йле эшч нлек т ре, шулай ук халыкның экологик Һ м санитар-эпидемиологик иминлеген т эмин ит г  Һ м  йл н тир  мохитне саклауга юн лтелг н башка чаралар;

урамнар Һ м жирлек юллары - гомуми кулланылыштагы территориял р, аларда жирлек тир леге эстетикасына югары тал пл р куела;

в кал тле орган-жирлек территориясен т зекл ндеру эшен оештыруны, координациял уне Һ м тикшереп торуны  з компетенциясе кысаларында гам лг  ашыручы башкарма комитет;

фасад-бинаның тышкы ягы (т п, Ян, ишегалды);

фон конструкциял ре-тышкы м гълумат чараларын эшл у ысулы, анда х рефл р, билгел м л р Һ м декоратив элементлар фон  слегенд  урнашкан;

фриз-горизонталь полоса р вешенд ге фасадның яки козырекның декоратив обрамляющий элементы;

фронтон-бинаның фасадының йомгаклау  леше, ул т б д н югары д р ж д ге т б , измеряемая нче  ске тамга т р з л р нн н яки чыгыш ясаучы элементларга кад р  ске тамга фасады;

территорияне т зекл ндеру элементлары - декоратив, техник, планировка, конструктив  айланмалар,  семлек компонентлары, т рле  иһазлар Һ м биз леш т рл ре, кече архитектура формалары, капитал булмаган стационар булмаган объектлар, тышкы реклама Һ м т зекл ндерунең состав  лешл ре буларак кулланыла торган м гълумат чаралары.;

муниципаль бер млек территориясен т зекл ндеру кагыйд л ре - Россия Федерациясе законнары Һ м Россия Федерациясен  башка норматив хокукый актлары, шулай ук Россия Федерациясе субъектларының норматив хокукый актлары нигезенд  муниципаль бер млек территориясен т зекл ндеру элементларына Һ м т зекл ндеруг  карата тал пл рне, муниципаль бер млек территориясен т зекл ндеру бунча чаралар исемлеген, аларны  тк р  т ртибен Һ м ваकыт-вакытын билгели торган муниципаль хокукый акт.

II. Т зекл ндеру, карап тотуны оештыру бунча гомуми тал пл р территориял рне  йештыру к не

1.Жирлекнең бөтен территориясе һәм анда урнашкан барлык биналар (торак йортларны да кертеп) һәм корылмалар (алга таба - биналар, корылмалар) төзекләндерелергә, карап тотылырга һәм жыештырылырга тиеш.

2.Гомуми файдаланудагы территорияләрне, шул исәптән урамнар, юллар, жирле эһәмияттәге автомобиль юллары, яр бие, скверлар, пляжлар, башка объектларны карап тотуны һәм жыюны оештыруны вәкаләтле орган үз вәкаләтләре чикләрендә гамәлгә ашыра.

3.Физик һәм юридик затлар, аларның оештыру-хокукый формаларына бәйсез рәвештә, милек хокукында, бүтән әйбер яки мәжбүри хокукта (алга таба - жир кишәрлекләренә ия булучылар) булган жир кишәрлеген, шулай ук гамәлдәге законнарда һәм әлеге Кагыйдәләрдә каралган күләмдә биналарны, корылмаларны мөстәкыйль рәвештә яки махсус оешмаларны үз акчалары хисабына жәлеп итү юлы белән чистартырга тиеш. Бина, корылма милек хокукында яки башка әйбер яисә мәжбүри хокукта булган очракта, жыештырылырга тиешле территория милек хокукында яки күчемсез милек объектына башка хокукта пропорциональ өлеш билгеләнә.

Жир участогы территориясендә төрле затларга караган берничә бина, корылма булса, территорияне карап тоту һәм жыештыру чикләре яklar килешүе белән билгеләнергә мөмкин.

Килешү булмаганда, жыештырылырга тиешле территория барлык милекчеләр яки башка биналарның, корылмаларның хужалары (кулланучылары) арасында тигез өлешләрдә билгеләнә.

Физик яки юридик зат карамагында булган жир кишәрлеге билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелмәгән очракта, жир кишәрлегенә хужасы булган жир кишәрлегенә фактта барлыкка килгән чиге буенча территория жыештырылырга тиеш.

Бина, корылма милек хокукында яки башка әйбер яки мәжбүри хокукта булса, фасадны карап тоту яklarның килешүе белән билгеләнергә мөмкин.

Килешү булмаганда, фасадны карап тоту милек хокукында яки күчемсез милек объектына башка хокукта пропорциональ рәвештә гамәлгә ашырыла.

4."Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләренә сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында"2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә гамәлгә ашырыла торган сатып алулар нәтижәләре буенча жирле эһәмияттәге автомобиль юлларын карап тоту һәм жыю башкаручы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

4.1.Жирлек территориясендә уза торган тимер юллар читләштерү полосасы, кичү юллары һәм юл аркылы чыгу урыннары чикләрендә әлеге корылмалардан файдаланучы оешмалар көче белән тотыла.

4.2.Күпфатирлы йортларның йорт яны территорияләрен карап тоту һәм жыештыру күпфатирлы йортлар белән идарә итүнең бер ысулы: торак милекчеләре ширкәте яки торак кооперативы яки башка махсуслаштырылган кулланучылар кооперативы, идарәче оешма, күпфатирлы йортта гомуми милекне карап тоту һәм ремонтлау эшләрен башкаручы затлар - әлеге йортта биналарның милекчеләре белән турыдан - туры идарә иткәндә (алга таба-идарәче оешмалар) гамәлгә ашырыла.

5.Шәхси торак йортлар территорияләрен карап тоту һәм жыештыру мондый йортларның милекчеләре (яллаучылар) тарафыннан башкарыла.

6.Яшелләндерү һәм төзекләндерү элементларын карап тоту һәм карап тоту:

а) бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә-жир кишәрлегенә милекчеләре яки башка хокук ияләре;

б) гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр чикләрендә - вәкаләтле орган йә "дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләренә сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында"2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә гамәлгә ашырыла торган сатып алулар нәтижәләре буенча башкаручы тарафыннан гамәлгә ашырыла.;

в) чикләнгән кулланылыштагы яшелләндерелгән территорияләр (предприятиеләр, оешмалар, учреждениеләр) һәм махсус билгеләнештәге (санитар зоналар, су саклау зоналары, зиратлар, питомниклар) чикләрендә-әлеге объектларның хужалары;

г) йорт яны территорияләре чикләрендә-күпфатирлы йортларда торак биналарның милекчеләре яки идарәче оешмалар;

д) жир өсте коммуникацияләренең, шул исәптән электр челтәрләренең, яктырту челтәрләренең, радионияләренең саклау зоналарында күрсәтелгән коммуникацияләренең хужалары;

е) жир асты коммуникацияләренең сак зоналарында (урнаштыру рөхсәт ителгән очракта) - өлеге коммуникацияләренең хужалары.

7.Кюветларны, торбаларны, дренаж корылмаларын жыештыру һәм чистарту, урам һәм юллардан грунт һәм өслек суларын бүлеп бирү өчен билгеләнгән, яңгыр канализациясе коллекторларын һәм яңгыр кабул итү коеларын чистарту аларны эксплуатацияләүче оешмалар тарафыннан башкарыла.

8.Жәмәгать бәдрәфләрен урнаштыру һәм карап тоту тәртибе гамәлдәге законнар, санитар кагыйдәләр һәм нормалар нигезендә билгеләнә.

Бәдрәфләренең санитар һәм техник торышы өчен аларның милекчеләре, хужалары, арендаторлары яки алар хезмәт күрсәтә торган махсус оешмалар җаваплы.

9.Төзекләндерү эшләрен башкаруның вакыты эшләренең заказчысы тарафыннан объектларның тиешле санитар һәм техник торышын тәэмин итүне исәпкә алып билгеләнә.

10.Жирлек территориясен карап тоту һәм жыештыру чикләре физик һәм юридик затлар тарафыннан бирелгән жир кишәрлегенең чикләре нигезендә билгеләнә (жир участогы билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелмәгән булса, жир кишәрлегенең фактта барлыкка килгән чиге буенча).

11.Вәкаләтле орган жирлек территориясен, шул исәптән гомуми файдаланудагы территорияләрне карап тоту һәм жыештыру буенча эшләренең үтәлешен контрольдә тота.

III. Алар урнашкан биналарны, корылмаларны һәм жир кишәрлекләрен, юлларны, шәхси торак йортларны, яңгыр канализациясе челтәрләрен, яңгыр канализацияләрен, карау һәм яңгыр сулары коеларын, су бүлү корылмаларын, элемент техник чараларын, тышкы яктырту объектларын, кече архитектура формаларын, стационар булмаган объектларны, төзелеш эшләре алып бару урыннарын, жирләү урыннарын, автотранспорт чараларын озак һәм кыска сроклы саклау тукталышларын карап тоту буенча таләпләр. Жирлек территориясен бәйрәмчә бизәү

3.1.Биналар, корылмалар һәм жир кишәрлекләрен карап тоту буенча гомуми таләпләр, алар урнашкан

3.1.1.Алар урнашкан биналарны, корылмаларны һәм жир кишәрлекләрен милекчеләре яки башка хокук ияләре мөстәкыйль рәвештә йөз махсус оешмаларны үз акчалары хисабына җәлеп итү юлы белән тоталар.

3.1.2.Алар урнашкан биналарны, корылмаларны һәм жир кишәрлекләрен карап тоту үз эченә ала, алар урнашкан биналарны, корылмаларны һәм жир кишәрлекләрен төзекләндерү.:

а) биналарның, корылмаларның фасадларын карап тоту;

б) жир кишәрлеген жыештыру һәм санитар-гигиеник чистарту;

в) гражданның, оешмалар һәм шәхси эшмәкәрләр эшчәнлегенә нәтижәсендә барлыкка килә торган житештерү һәм куллану калдыкларын җыю һәм чыгару;

г) жир кишәрлегендә урнашкан яшелләндерү һәм төзекләндерү элементларын карап тоту һәм карау.

3.1.3.Фасад биналар, корылмалар булырга тиеш түгел ия видимых жәрәхәтләре төзелеш өлешендә, декоративные бизәкләү һәм инженерлык элементларын һәм сакларга тиеш тиешле эстетик торышы. Бинаның фасадына зыян килү фасадының гомуми мәйданының 1% тан артык булырга тиеш түгел.

3.2. Биналарның, корылмаларның фасадларын карап тоту

3.2.1.Биналарның, корылмаларның фасадларын карап тоту үз эченә ала:

а) конструктив элементларны һәм фасадларны, шул исәптән керү ишекләрен һәм козырекларын, балкон һәм лоджий коймаларын, карнизов, Крылья һәм аерым

баскычларны, спусклар һәм баскычлар коймаларын, витрин, декоратив детальләрне һәм башка конструктив элементларны үз вакытында ремонтлый һәм төзөкләндерә, аларны буяу һәм буяу эшләрен башкара.;

б) водостокларның, водосток торбаларның һәм сливларның төзөк хәлдә булуын һәм карап тотуны тәмин итү;

в) герметизация, тегү һәм чигү тегү, ярыклар һәм сайлау;

г) керү төркемнәрен, отмосткаларны, цоколь тәрәзәләрен һәм подвалларга керү юлларын торгызу, ремонтлау һәм үз вакытында чистарту;

д) фасадларны, шул исәптән фасадларны, аларның торышына һәм эксплуатацияләүгә бәйле рәвештә, үз вакытында чистарту һәм юдырту.;

е) үз вакытында юу тәрәзәләр һәм витрина, элмә такталар һәм күрсәткечләр;

е) язулардан, рәсемнәрдән, игъланнардан, плакатлардан һәм башка мәгълүмати-басма продукциядән, шулай ук граффитидан чистарту.

3.2.2. Биналар, корылмалар, встроено-төзөлгән торак булмаган биналарның милекчеләре, башка хокук ияләре һәм тиешле вазыйфалар йөкләнгән башка затлар бурычлы:

а) кирәк булганда, эмма елына бер тапкырдан да ким түгел, фасадларны чистартырга һәм юарга,

б) кирәк булган саен, тик елына ике тапкыр, язын (жылыту системаларын сүндүргәннән соң) һәм көзен (жылыту сезоны башланганчы) чистартырга һәм юарга, кагыйдә буларак, тәрәзәләрне, балкон һәм лоджияләрне, подъездлардагы керү ишекләрен химик чаралар белән чистартырга һәм юарга.;

в) фасадның фактик торышын исәпкә алып, 5-6 ел эчендә агымдагы ремонт үткәргә, шул исәптән фасадны буятырга.;

г) фасадның аерым элементларын (цоколей, канат, баскыч, прямок, керү ишекләре, капкалар, цоколь тәрәзәләре, балконнар һәм лоджия, су торбалары, тәрәзә агымнары, линия ачышлары һәм башка конструктив элементларны) хуплап ремонтларга.;

д) чыгыш ясаучы фасад конструкцияләре жимерелү куркынычы янаган очракта (коймалар, сеткалар урнаштыру, жимерелә торган элементны демонтажлау һ. б.) саклау-кисәтү чараларын башкарырга;

е) мондый вывеска эксплуатацияләнмәгән очракта (арендатор (субарендатор) һ. б. очрактар) тышкы мәгълүматны урнаштыру чарасын (вывеску) сүтәргә.

3.2.3. Фасадларны эксплуатацияләгәндә рөхсәт ителми:

а) биналарның һәм корылмаларның фасадлары өслегенә зыян китерү (пычрату): су агып китү, буяу куптару, ярыклар булу, киселгән штукатурка, тышлау, кирпич кладкасына зыян китерү, тимер-бетон конструкцияләренең саклагыч катламын каплау һ. б.;

б) панельгара кисешүләренең герметизациясен бозу;

в) штукатурка, тышлау, фасадның цоколь өлешендәге буяу катламы, биналар яки корылмаларга зыян китерү (катлау, пычрату), шул исәптән тәрәзә, Керү приямкаларының конструкциясенең төзөклөгә;

г) чыгыш ясаучы фасадларның һәм корылмаларның: балкон, лоджий, эркерларның, тамбурларның, карнизларның, козырькларның һ. б. зыян күрүе (пычрату).;

д) балконнар, лоджий, парапетлар коймалары жимерелү (булмау, пычрату) һ. б.;

е) вәкаләтле орган белән килештерелгән, учреждениенең фасадында һәм (яки) түбәсендә, бинаның фасадында һәм (яки) түбәсендә тышкы мәгълүмат чараларын паспортсыз урнаштыру чараларын урнаштыру һәм эксплуатацияләү, учреждениеләрнең такталарыннан, режим табличкаларыннан тыш;

е) афишаларны, игъланнар, плакатлар һәм башка мәгълүмати-басма продукцияне фасадларда, тәрәзәләрдә (шул исәптән тәрәзә проемының эчке ягында), пыяла ишекләрдә (шул исәптән пыялалы ишектә эчке ягынан), биналар, корылмалар һәм корылмаларның эчке ягынан) алга таба файдалану максатларында элү һәм жәю;

ж) күпфатирлы йорттагы биналарның, корылмаларның милекчеләренең, биналарның милекчеләренең ризалыгыннан башка биналарның, корылмаларның фасадларына граффити ясау.

3.2.4. Подъездларга кергәндә мәгълүмати стендлар урнаштыру; проект карары нигезендә биналарның түбәсендә эфир телевидениесен коллектив кабул итү системаларының антенналарын һәм кабельләрән урнаштыру рәхсәт ителә.

3.3. Йорт билгеләре

3.3.1. Биналар, корылмалар йорт билгеләре белән жиһазландырылырга тиеш.

3.3.2. Аншлаглар һәм номер билгеләре чисталыкта һәм төзек хәлдә булырга тиеш. Аншлагларның һәм номер билгеләренә чисталыгы һәм төзеклеге өчен биналарны карап тоту өчен җаваплы затлар җаваплы.

3.4. Керү төркемнәре (үзеллар)

3.4.1. Биналарның, корылмаларның керү төркемнәрен яктырту жиһазлары, элмә (козырек), өслекләрнең бәйләнеше элементлары (баскычлар һ.б.), инвалидлар һәм халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәрен (пандуслар, перила һ. б.) урнаштыру өчен җайланмалар һәм җайланмалар белән жиһазландырырга кирәк.

Пандус булырга тиеш үтәлгән берничә материал белән шероховатой текстурой өслеге башка горизонтальных канавок. Пандусларның койма конструкцияләре булмаганда, биеклеге 75 мм дан да ким булмаган бортик һәм поручни күздә тотыла. Бордюр пандусыннан тайпылу 1: 12 кабул ителә.

Пандус борылганда яки аның озынлыгы 9 м дан да ким булмаган очракта, һәр 9 м дан соң, горизонталь майданчыкларда 1,5 x 1,5 м киңлектәге горизонталь майданчыкларны күз алдында тотарга киңәш ителә. Юлның горизонталь участкалары башында һәм ахырында пандуса башкарырга тиеш отличающимися нче поверхностей текстура һәм төсе.

Баскыч яки пандусның ике ягы буенча 800-920 мм түгәрәк яки турыпочмаклы кисештәге 800-920 мм биеклектәге йөкләмәләр карала. Поручняларның озынлыгы пандус яки баскычның һәр яктан 0,3 метрга ким булмаска тиеш.

3.4.2. Керү төркемнәрен проектлаганда, биналарның, корылмаларның фасадларын яңартканда, үзгәрткәндә рәхсәт ителми:

а) гомуми файдаланудагы территориядән чыга торган фасадлардагы җир дәрәжәсеннән 1,2 м югарырак урнашкан подвалга һәм цоколь катына керү юлларын урнаштыру.;

б) җәяүлеләр хәрәкәтенә комачаулаучы терек элементлар (колонналар, стояклар һ. б.) урнаштыру;

в) бинаның барлык фасады комплекслы чишелешен исәпкә алып, проект документациясен эшләмичә ике һәм аннан күбрәк керү (гамәлдәгеләрен исәпкә алып) урнаштыру;

г) җәяүлеләр зонасы зонасында җиңел конструкцияләрдән (баскычлар, пандуслар, Болдыр, яшелләнделерү) керү төркеме элементларының минималь норматив киңлеге булган урам-юл челтәре тротуарларын якин-тирә тротуарны 0,5 м га урнаштыру;

д) күпфатирлы йортта биналарның милекчеләренә ризалыгыннан башка, керү төркемен урнаштыру;

е) торақ урыны милекчәсе ризалыгыннан башка керү төркемен урнаштыру өчен балконнан файдалану;

е) вәкаләтле орган белән килешмичә, күпфатирлы йортларда урнашкан торақ булмаган биналарның керү төркемнәрен үз белдеге белән урнаштыру.

3.5. Түбә

3.5.1. Биналар, корылмалар түбәсе, су бүлү системасы элементлары, төтен юлларын һәм вентиляция системаларын каплау төзек хәлдә булырга һәм теләсә нинди һава шартларында йортларда яшәүчеләр һәм җәяүлеләр өчен куркыныч тудырмаска тиеш.

3.5.2. Кышкы вакытта биналарның милекчеләре һәм башка хокук ияләре, шулай ук күпфатирлы йортлар белән идарә итүче оешмалар тарафыннан түбәләренә кардан, боздан һәм боз сөңгеләреннән вакытында чистартып тору оештырылырга тиеш.

Җәяүлеләр зоналарына чыга торган яклардагы түбәләренә кардан чистарту участкаларны коймалап алу һәм барлык саклык чараларын күрү белән һәм тәүлекнең якты вакытында гына башкарылырга тиеш. Калган түбәдән, шулай ук яссы түбәләрдән карны эчке ишегалды территорияләренә ташлау зарур. Түбәдән җәяүлеләр юлына

ташланган, жәмәгать транспортын көтү тукталышына, юл йөрү өлөшөнө кар һәм боз кичекмәстән чистартылырга тиеш.

3.5.3. Кар һәм боз өөмнөрө ташлаганда, боз сөңгеләре ташлаганда, түбәдә ремонт һәм башка эшләр башкарганда агач һәм куакларның, электр белән тәэмин итүнең һава линияләре, яктырту һәм элементә линияләре, юл билгеләре, юл светофорлары, юл киртәләре, юл коймалары, жәмәгать транспортын көтү павильоннары, бинаның декоратив бизәләше һәм инженерлык элементлары сакланышын тәэмин итүче чаралар күрелергә тиеш. Күрсәтелгән элементларга зыян килгән очракта, алар түбәне чистарткан һәм зыян күргән зат хисабына торгызылырга тиеш.

3.5.4. Биналарның, корылмаларның түбәләре су бүлүгә ия булырга тиеш, ул жәяүлеләргә агып төшә торган суның турыдан-туры элөгүенә юл куймый. Желоба, бүрәнкә, водосток булырга тиеш ыразырны һәм расчитаны үткөрү өчен жыела торган су күләмен. Жәяүлеләр зоналары булган биналар ягыннан чыккан водостоклар жәяүлеләр сукмакларыннан читкә китәргә тиеш.

3.5.5. Рөхсәт ителми:

а) түбәне (көрәкләр, беркеткечләр, ломнар), төзелеш материалларын, ремонт калдыкларын, файдаланылмый торган механизмнарны һәм башка предметларны эксплуатацияләү өчен билгеләнгән биналарның, корылмаларның түбәсенә тоту;;

б) түбәдән биналар боз, кар һәм чүп-чар " воронки водосточные торбалар.

3.6. Жир кишәрлекләрен карап тоту

3.6.1. Жир кишәрлекләре территорияләрен карап тоту үз эченә ала:

а) көн саен чүп-чардан, яфраклардан, кардан һәм боздан (боздан) жыештыру;

б) юлларның, күперләренең, урамнарның, тротуарларның, юлларның, жәяүлеләр территорияләренең бозлавыкка каршы материаллары белән эшкөртү;

в) кар көрәү һәм себерү;

г) кар һәм боз чыгару (кар-боз берәмлекләре);

д) контейнер мәйданчыкларын, барлык төр калдыклар өчен контейнерлар, чүп-чар өчен чүп-чар, эскәмияләр, кече архитектура формаларын урнаштыру һәм карап тоту һ. б.;

е) чүп-чар кабул итү камераларын, контейнерлар (бункерлар) һәм контейнер мәйданчыкларын жыештыру, юу һәм дезинфекцияләү;;

е) яңгыр һәм кар суларын бүлеп бирү;

ж) каты коммуналь, эре габаритлы һәм башка калдыкларны жыю һәм чыгару;

з) тузан хасил итүне киметү һәм һаваны дымландыру өчен территориягә су сибү;

и) яшел утыртмаларның сакланышын тәэмин итү һәм аларны карау;

й) коммуналь билгеләнәштәге объектларны, инженерлык коммуникацияләрен (корылмаларны), юлларны, тимер юлларны, күперләрен, жәяүлеләр кичүләрен төзүдән, реконструкцияләүдән һәм төзекләндерүдән соң, төзекләндерүдән соң бозылган төзекләндерү элементларын торгызу, реставрация, археология һәм башка жир эшләрен башкару;

к) гамәлдәге дәүләт стандартлары таләпләренә туры китереп карау һәм яңгыр кабул итү коеларын (яңгыр сулары канализациясе), жир асты коммуникацияләре коеларын (корылмаларын) карап тоту;

л) жир кишәрлекләре киртәләрен карап тоту, шул исәптән жимерелгән (сүтелгән) биналар, корылмалар коймаларын урнаштыру һәм карап тоту, алар территориягә чит кешеләр үтеп керү һәм (яки) санкцияләnmөгән урыннарда калдыкларны урнаштыру мөмкинлеге бирә, шулай ук аларны пычрактан, кардан һәм мәгълүмати-басма продукциядән вакытында чистартуны тәэмин итү.

3.7. Юлларны карап тоту

3.7.1. Юлларны карап тоту "дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләренә сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында"2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә гамәлгә ашырыла торган сатып алу нәтижеләре буенча башкаручы тарафыннан гамәлгә ашырыла.;

3.7.2. Юл территорияләрен карап тоту үз эченә ала:

а) юлларны, тротуарларны, ясалма юл корылмаларын, квартал эчендәге юлларны ремонтлау;

б) тротуарлардан (жәяүлелер зоналарынан, юллардан) һәм юлларның йөрү өлөшүнөн, ясалма юл корылмаларынан пычрак, чүп-чар, кар һәм боз (боз) жыештыру;

в) юу һәм су сибү юл катламнары;

г) китүе өчен газонами һәм яшел үсентелер;

д) тышкы яктырту баганаларын һәм жәмәгать һәм тимер юл транспортының контакт челтәрен ремонтлау;

е) төзекләнדרү һәм буяу кече архитектура формаларын;

е) ясалма юл корылмалары составына керүче Күзәтү һәм яңгыр кабул итү коеларын, тау канауларын һәм ачык лотокларны урнаштыру, ремонтлау һәм чистарту;;

ж) коймаларны, коймаларны, турникетларны, кече архитектура формаларын урнаштыру, ремонтлау һәм ел саен буяу.

3.7.3.Юл катламнарын саклау максатларында рөхсәт ителми:

а) йөк ташу волоком;

б) рельслар, бүрәнелер, тимер балкалар, торбалар, кирпеч урамнарында төяү-бушату эшләре вакытында башка авыр әйберләр ташлау һәм аларны туплау.;

в) төзелеш материалларын һәм төзелеш калдыкларын машиналар йөрү өлөшүндә һәм тротуарларда ташлау һәм (яки) туплау.

3.7.4.Юлларны төзекләнדרүнең аерым элементларына таләпләр:

а) жәяүлелер өчен юнелдерүче тимер коймалар һәм тротуар баганаларны сезонлы буяу кышкы сезон тәмамланганнан соң, төзекләнדרү айлыгы чорында башкарыла. Буяр алдыннан коймалар ремонтланырга, пычрактан чистартылырга, юылган һәм төятелгән булырга тиеш;

б) барлык юл тамгасы заказчы тарафыннан билгеләнгән чират вакытында һәм тәртиптә юл тамгасы төшерү өчен расланган паспортлар (схемалар) нигезендә үтәлгә тиеш.;

в) юлларның юл тамгасы таләп ителә торган төс - һәм ут-техник характеристикаларын, тоташтыру коэффициентын, эксплуатациянең бөтен чоры дәвамында мәйдан буенча саклануны тәэмин итәргә тиеш;

г) конструкцияләр һәм юл билгеләрен беркетү системалары видимости һәм монтажлау мөмкинлекләренә карап сайлап алына;

д) юл билгеләре төзек хәлдә булырга, вакытында чистартылырга һәм юылырга тиеш.

е) вакытлыча билгеләнгән юл билгеләре аларны урнаштыру зарурлыгына китергән сәбәпләрне бетергәннән соң бер тәүлек эчендә төшерелә;

е) визуаль-коммуникация системасы элементлары: Транспорт һәм жәяүлелер хәрәкәте юнәлешләре күрсәткелләре, жирлекнең планлаштыру-структур элементлары күрсәткелләре юлларда һәм транспорт чышелешләрендә аларга хәрәкәт юнәлешен күрсәтү өчен билгеләнә.

3.8.Шәхси торак йортларны карап тоту һәм территорияне төзекләнדרү

3.8.1.Шәхси торак йортларның милекчеләре (яки) яллаучылар (алга таба-торак йортларның хужалары), Әгәр законда яки килешүдә башкасы каралмаган булса, бурычлы:

а) торак йортларның, коймаларның (коймаларның), шулай ук йорт чикләрендәге башка корылмаларның фасадларының тиешле торышын тәэмин итәргә, аларны вакытында ремонтларга һәм буяуга тотарга, аларны үз вакытында ремонтларга һәм буяуга тотарга.;

б) торак йортта номер билгесе булырга һәм аны төзек хәлдә тотарга;

в) Йорт территориясен тәртиптә тоту; чүп үләннәрен чабу: Наратлык балтырлавыгы, кыргый үскән киндерне (кыргый чүп каннабис) һәм үзбушаткыч мөкән (кыргый, кыр) юк итү.

г) йорт чикләрендә яшел үсентеләрне тәртиптә тотарга, куак һәм агачларны санитар кисәргә, газүткәргечләрнең сак зонасында, кабельле һәм һава электр тапшыру линияләрендә һәм башка инженерлык челтәрләрендә агачлар утыртмаска;;

д) чистартырга канаулар һәм торбалар өчен су агып китү, язгы чорда тәэмин итәргә проходных су;

е) бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә, үзекләштерелгән канализация булмаганда, санитария нормалары нигезендә, жирле канализация, юу чокыры, бәдрәф булдырырга, аларны даими рәвештә чистартып, дезинфекцияләп торырга.;

е) махсус майданчыкларда урнаштырылган каты һәм эре габаритлы калдыкларны контейнерларга урнаштырырга;

ж) билгеләнгән тәртип нигезендә каты коммуналь һәм зур габаритлы калдыкларны вакытында жыеп чыгаруны тәмин итәргә.

3.8.2. Шәхси торак төзелеше территориясендә рөхсәт ителми:

а) урнаштырырга киртәләр чит илләрдә йорт;

б) йорт яны территорияләрендә һәм алар янәшәсендәге территорияләрдә яфракларны, теләсә нинди төр калдыкларны һәм чүп-чарны яндырырга;

в) күмер, тара, утын, эре габаритлы калдыкларны, төзелеш материалларын, йорт яны территориясен сакларга.;

г) транспорт чараларын йорт яны территориясеннән юарга;

д) ишегалды корылмалары төзәргә, йорт яны территориясеннән чокырларны төзекләндерәргә;

е) әлеге территориянең урам юлларында махсус транспорт һәм урып-жыю техникасыннан файдалану мөмкинлеген кыенлаштыра торган яисә аңа комачаулаучы киртәләргә урнаштырырга.;

е) территорияне төзекләндерү элементларын жимерергә һәм бозарга, сулыкларны чүпләргә;

ж) йорт яны территориясе артында комплектланган (төзек булмаган) транспорт чарасын сакларга;

з) әйләнә-тирәнә теләсә нинди калдыклар белән чүпләргә;

и) сыек юдыргычлар, сыек чистарткычлар, житештерү һәм куллану калдыкларын машиналар йөрү өлешләренә чыгару жайланмаларын урнаштырырга.

3.8.3. Жир участогы хужасы тарафыннан хужалык корылмаларын төзү эшләре башкарылса, яқындагы территориядә төзелеш материалларын вакытлыча (6 айга кадәр) саклау рөхсәт ителә. Шул ук вакытта автотранспортның йөрүе тәмин ителергә тиеш.

3.9. Яңгыр канализациясе челтәрләрен, карау һәм яңгыр сулары коеларын, су бүлү корылмаларын карап тоту

3.9.1. Карау һәм яңгыр кабул итү коелары, жир асты коммуникацияләре коелары, люклар (рәшәткәләр) ябык хәлдә булырга һәм транспорт һәм жәяүлеләрнең куркынычсыз хәрәкәтен тәмин итүче төзек хәлдә булырга тиеш.

3.9.2. Кабул итү бүлмәләренә, тупикларның, күзәтү һәм башка коеларның һәм камераларның төзек техник торышында тотылуын, чистартылуын һәм урнаштыруны гамәлдәге дөүлөт стандартлары таләпләре нигезендә аларның хужалары тәмин итә.

3.9.3. Жирлектә магистраль һәм квартал эчендәге яңгыр канализацияләре челтәрләрен карап тоту һәм эксплуатацияләү шушы максатларга жирлек бюджетында каралган акчалар чикләрендә махсуслаштырылган оешмалар белән төзелгән килешүләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

Яңгыр канализациясенең ведомство челтәрләрен карап тоту һәм эксплуатацияләү тиешле оешмалар хисабына башкарыла.

Хужасыз инженерлык коммуникацияләре һәм күзәтү коелары юлларны карап тотуны гамәлгә ашыручы махсус оешмалар тарафыннан тиешенчә куркынычсыз хәлдә булырга тиеш.

3.9.4. Яңгыр канализациясе коллекторларын саклап калу максатыннан, һәр якка коллектор көзеннән 2 метр сак зонасы урнаштырыла.

3.9.5. Яңгыр канализациясе коллекторларының сак зонасы чикләрендә, тиешле документларны рәсмиләштермичә һәм эксплуатацияләүче оешма, башка органнар белән язмача килешенмичә, гамәлдәге законнарда билгеләнгән очракларда рөхсәт ителми:

а) жир эшләре башкару;

б) яңгыр сулары канализациясе челтәренә зыян китерергә, су кабул итү люкларын ватарга яки жимерергә;

в) төзелеш эшләрән башкарырга, сәүдә, хужалык һәм көнкүреш корылмаларын урнаштырырга;

г) сәнәгать, коммуналь калдыкларны, чүп-чар һәм башка материалларны ташларга.

3.9.6. Урамнарны, биналарны, корылмаларны су белән тәэмин итү, су, канализация, яңгыр сулары жайланмалары, системалар, челтәр һәм корылмалар төзек булмау аркасында су агып чыккан бозлар барлыкка килү, шулай ук газоннарға, тротуарларға, урамнарға һәм ишегалды территорияләренә су агызу, суырту яки агызу рөхсәт ителми.

3.9.7. Жирлек территориясендә су коеларын һәм парлау майданчыкларын урнаштыру рөхсәт ителми.

3.9.8. Яңгыр кабул итә торган коелар рәшәткәләре даими чистартылган хәлдә булырга тиеш. Аларның үткөрү сәләтен чикли торган рәшәткәләр һәм коелар чүпләмәү, рәшәткәләр салу рөхсәт ителми. Яңгыр канализациясенә карау һәм яңгыр кабул итү коеларын профилактик тикшерү һәм аларны чистарту елына ике тапкыр башкарыла. Карау һәм яңгыр кабул итү коеларын чистартканнан соң, чыгарылган пычратуларның барлык төрләре кичекмәстән чыгарылырга тиеш.

3.9.9. Карау коеларының люклары бер дәрәжәдә хәрәкәт итү өлеше, тротуарлар, жәяүлеләр һәм велосипед юллары, яшел зоналар белән капланган булырга тиеш. Карау коеларының машиналар йөрү өлеше, тротуарлар, жәяүлеләр һәм велосипед юллары, яшел зоналар, 2 см дан да артмаган, яңгыр кабул итү коелары белән тоташтырылу дәрәжәсен 3 см дан да артмака мөмкин.

3.9.10. Капкачлары яки рәшәткәләре жимерелгән яки юкка чыккан коммуникацион коелар, ачыкланганнан соң, челтәрне эксплуатацияләүче оешма тарафыннан киртәләнеп алынган, тиешле кисәтү билгеләре белән билгеләнгән һәм билгеләнгән вакытка алыштырылган булырга тиеш.

3.9.11. Инженерлык челтәрләрендә планлы эшләр башкарганда, канализация агымнары якындагы канализация челтәре, су һәм жылылык челтәрләренән - яңгыр канализациясенә (булганда) агызыла. Юлга су агызу тыела.

Су агуның нәтижеләрен бетерү зыянлы инженерлык челтәрләре хужалары хисабына да башкарыла.

3.9.12. Яңгыр канализациясе челтәрләренә техник торышы (шул исәптән люкларны, рәшәткәләренә вакытында ябу) өчен җаваплылык эксплуатация оешмаларына йөкләнә.

3.10. Элемтә техник чараларын карап тоту

3.10.1. Биналарны инженер-техник яктан тәэмин итү өчен билгеләнгән элемтә, телевидение, радио, Интернет һәм башка шундый челтәрләренә урнаштыру Жир асты юлы белән (траншея, канал, тоннельләрдә) гамәлгә ашырыла.

3.10.2. Тышкы коммуникацияләренә биналарга башка ысул (һава, жир өсте) белән үткөрү эксплуатацияләүче оешмаларның тиешле техник шартларын алган очракта гына рөхсәт ителә.

3.10.3. Электр элемтә линияләрен һәм һава-кабель кичүләрен беркетү сыйфатында файдаланырга рөхсәт ителми:

а) автомобиль юлларын төзекләндерү элементлары: юл киртәләре, светофорлар, юл билгеләре урнаштыру өчен билгеләнгән элементлар һәм конструкцияләр;

б) фасадлар, түбәләр, биналар һәм корылмалар элементлары (төтен юллары, вентиляция, күмәк телевидение һәм радио кабул итү системалары антенналары, фронтоннар, козыреклар, ишекләр, тәрәзәләр).

3.10.4. Рөхсәт ителми:

а) һава юлы белән кабель сузганда юлларны бер бинадан икенчесенә кадәр кисәргә;;

б) бүлү муфт шкафыннан тыш кабель запасларын урнаштырырга;

3.10.5. Милекчеләр (хужалар) техник элемтә чараларын (кабельләр, кабельләрне ныгыту элементлары, бүлү һәм муфт шкафлары һ.б.), шулай ук алар ярдәмендә тоташтырылган техник жайланмаларны тиешле хәлдә тотарга тиеш (өзеклекләр һәм/яки изоляция тышчасы булмау, буяу булмау, коррозия һәм/яки механик зыяннар булу, чыбыклар һәм/яки аларны ут баганаларына һәм электр тапшыру линияләренә беркетү).

3.11. Тышкы яктырту объектларын (чараларын) тоту

3.11.1. Тышкы яктырту элементларына яктырткычлар, кронштейннар, терәкләр, чыбыклар, кабельләр, туклану чыганакалары (шул исәптән жыюлар, туклану пунктлары, идарә тартмалары) керә.

3.11.2. Урамнар, юллар, жәяүлеләр тротуарлары, торак кварталлар, ишегаллары, предприятие, учреждение, оешма территорияләре, шулай ук аншлагләр һәм ижтимагый һәм торак биналарның номер билгеләре, юл билгеләре һәм күрсәткечләре, жирлек мәгълүматы элементлары һәм витриналар тәүлекнең караңгы вакытында яктыртылырга тиеш.

3.11.3. Биналарның һәм корылмаларның милекчеләре, милек рәвешләренә карамастан, биналарның һәм корылмаларның архитектур-сәнгати яктыртылышы булуын һәм эшләвен проектлар нигезендә тәэмин итәргә тиеш.

3.11.4. Төп майданнарда, магистральләрдә һәм урамнарда, транспорт тоннельләрендә функциясез яктырткычлар саны 3% тан артмаска тиеш, башка жирлек территорияләрендә (район әһәмиятендәге урамнар, ишегалды территорияләре) - 5%, Жир асты жәяүлеләр кичүендә - 10%, көндөз дә, кичке һәм төнгә режимда (10% ка яктырткычлар кабызылмаган).

3.11.5. Сафтан чыккан терекөмешле газ разрядлы лампалар бу максатлар өчен махсус билгеләнгән биналарда сакланырга һәм утильләштерү өчен махсус предприятиеләргә чыгарылырга тиеш.

Әлеге төр лампаларны жирлек чүпләкләренә, чүп эшкәртү заводларына чыгарырга ярамый.

3.11.6. Металл терәкләр, кронштейннар һәм тышкы яктырту җайланмаларының башка элементлары чисталыкта булырга, крена, коррозия учакларына ия булмаска һәм кирәк булган саен милекчеләр (хужалары, кулланучылар) белән буялырга, эмма өч елга бер тапкырдан да ким булмаска тиеш, һәм төзәтү хәлендә булырга тиеш.

3.11.7. Тышкы яктыртуның бердәм системасына тоташтырылган урам һәм йорт яны утларын карап тоту һәм ремонтлау башкаручы тарафыннан "дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында" 2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә гамәлгә ашырыла торган сатып алу нәтижеләре буенча башкарыла.

Торак йортларның кереш бүлү җайланмаларына тоташтырылган йорт яны утларын карап тоту һәм ремонтлау эшләрен идарәче оешмалар башкара.

3.11.8. Тышкы яктырту баганалары, жәмәгать (тимер юл) транспортының контакт челтәре терәкләре, саклагыч, бүлү киртәләре, юл корылмалары һәм юл җиһазлары элементлары буялырга, язулардан һәм теләсә нинди Мәгълүмати-басма продукциядән чистартылырга, төзек хәлдә һәм чисталыкта булырга тиеш.

3.11.9. Тышкы яктырту баганаларын, жәмәгать (тимер юл) транспортының контакт челтәре терәкләрен алыштырганда әлеге конструкцияләр өч тәүлек дәвамында сүтеп алынырга һәм челтәр хужалары тарафыннан чыгарылган булырга тиеш.

Тышкы яктырту баганаларын чыгару юллардагы терәк хужасы тарафыннан кичекмәстән башкарыла, калган территорияләрдә - мондый кирәкле ачыкланган мизгелдән (демонтаж) бер тәүлек эчендә башкарыла.

3.11.10. Ут баганалары һәм жәмәгать (тимер юл) транспортының контакт челтәре терәкләрендә урнашкан барлык элементларның һәм объектларның төзек һәм куркынычсыз торышы һәм тышкы кыяфәте өчен әлеге терәкләрнең милекчесе (хужасы) җавап бирә.

3.11.11. Үткәргечләрнең текә ярлары, терәк, изоляторлар булган очракта тышкы яктырту җайланмаларыннан файдалану рөхсәт ителми.

Тышкы яктырту җайланмалары эшендә электр чыбыкларын өзү яки терәкләрне зарарлау белән бәйлә житешсезлекләренә ачыклаганнан соң кичекмәстән бетерергә кирәк.

3.11.12. Чыбыкларны һәм кабельләренә челтәрләргә һәм тышкы яктырту җайланмаларына үз белдегәң белән тоташтыру һәм тоташтыру рөхсәт ителми.

3.11.13. Тышкы яктырту объектлары яки тышкы яктырту чаралары белән жиһазландырылган объектларның милекчеләре (хужалары), шулай ук тышкы яктырту объектларына (чараларына) хезмәт күрсәтүче оешмалар бурычлы:

а) урамнарны, юлларны тиешенчә яктыртуны, терәкләр һәм яктырткычларның, яктырту жайланмаларының сыйфатын күзәтеп торырга, бозылган яки зыян күргән очракта үз вакытында ремонт ясарга.;

б) билгеләнгән тәртип нигезендә утны кабызуны һәм сүндерүне күзәтеп торырга;

в) тышкы яктыртуны урнаштыру, тоту, урнаштыру һәм эксплуатацияләү кагыйдәләрен үтәргә;

г) тышкы яктырту фонарьларын үз вакытында алыштырырга.

3.11.14. Тротуарларда урнашкан мачталар һәм тышкы яктырту баганалары һәм жәмәгать транспортының контакт челтәре тирәсен жыештырган өчен җаваплылык тротуарларны жыештырган өчен җаваплы затларга йөкләнә.

Трансформатор һәм бүлү подстанцияләренә, автомат режимда (хезмәт күрсәтүче персоналдан башка) эшләүче башка инженерлык корылмаларына якин-тирә территорияләренә жыештыру өчен җаваплылык әлеге объектлар булган территория хужаларына йөкләнә.

3.12. Кече архитектура формаларының эчтәлегә

3.12.1. Кече архитектура формаларына монументаль-декоратив бизәү элементлары, мобиль һәм вертикаль яшелләндерү жайланмалары, су жайланмалары, муниципаль жиһазлар, авыл жирлегә территориясендә коммуналь-көнкүреш һәм техник жайланмалар керә.

3.12.2. Эчтәлек кече архитектура формаларын гамәлгә ашырыла правообладателләми жир кишәрлекләре чикләрендә бирелгән жир участкалары территорияләрендә гомуми файдаланудагы - гамәлгә ашырыла башкаручы, сатып алулар нәтижәләре буенча, ул гамәлгә ашырыла федераль закон нигезендә от 05.04.2013 № 44-ФЗ номерлы контракт системасы ТУРЫНДА "сатып алулар өлкәсендә товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр белән тәэмин итү өчен дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны

3.12.3. Кече архитектура формалары хужалары бурычлы:

а) үз эченә кече архитектура формалары чисталыкта һәм исправном торышы;

б) язгы чорда кече архитектура формаларын план буенча тикшерү, аларны иске буядан, ржавчинадан, юдырту, буяу, шулай ук ватылган элементларны алыштыру;

в) кышкы чорда кече архитектура формаларын, шулай ук аларга кардан һәм боздан кардан чистарту;

г) шома киртәләү өслеге булган комлыклар ясарга, комлыкларда комны елга бер тапкырдан да ким булмаган күләмдә алыштырырга;

д) балалар, спорт, хужалык майданчыкларының һәм ял майданчыкларының конструктив элементларының ныклығы, ышанычлылыгы һәм куркынычсызлыгы таләпләренә туры килүен күзәтеп торырга; ;

е) фонтаннар эшләгән чорда су өслеген көн саен чүп-чардан чистартырга.

3.12.4 рөхсәт ителми:

а) кече архитектура формаларын тиешенчә файдаланмаса (балалар өчен уен майданчыкларында өлкәннәрнең ялын, спорт майданчыкларында кием киптерү һ. б.);

б) кече архитектура формаларында теләсә нинди Мәгълүмати-басма продукцияне элргә һәм ябыштырырга;

в) ломать һәм повреждать кече архитектура формалары һәм аларның конструктив элементлары;

г) фонтаннарда коенырга.

3.13. Стационар булмаган объектларны карап тоту

3.13.1. Стационар булмаган объектларны урнаштыру мондый объектларны муниципаль хокукый акт белән билгеләнгән тәртиптә урнаштыру схемасы буенча гамәлгә ашырыла.

3.13.2. Жир кишәрлеген арендау килешүе вакыты чыккач, стационар булмаган объект арендатор тарафыннан сүтелергә, ә жир участогы азат ителгән һәм беренчел халәتكә китерелгән булырга тиеш.

3.13.3. Стационар булмаган объектларның милекчеләре булган юридик һәм физик затлар бурычлы:

а) житештерергә, аларны ремонтлау һәм буяу. Ремонт тышкы кыяфәтне һәм проект документлары белән билгеләнгән төсләр чишелешен исәпкә алып башкарылырга тиеш;

б) якин-тирә территориядә яшел үсентеләр, газоннар, бордюр ташлары, кече архитектура формалары (алар булганда) сакланышын күзәтеп торырга, әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән таләпләр нигезендә әлеге территорияне карап тотарга;

в) стационар булмаган объектлар янында урналар урнаштырырга, чүплекләргә көн дәвамында калдыклардан, кирәк булган саен, эмма тәүлегенә кимендә бер тапкыр чистартырга, чүплекләргә елына кимендә бер тапкыр буярга.

3.13.4 рөхсәт ителми:

а) стационар булмаган объектларга, козырекларга, навесларга һәм проектларда каралмаган башка конструкцияләргә корырга;

б) стационар булмаган объектлар янында сәүдә-суыткыч жиһазларын куярга;

в) стационар булмаган объектлар янында һәм аларның түбәләрендә таралар, товарлар, детальләр, көнкүреш һәм житештерү характерындагы башка әйберләргә сакларга, шулай ук стационар булмаган объектларны склад максатлары өчен кулланырга;;

г) стационар булмаган объектлар арасында янгынга каршы аермалар, жиһазлар белән тулган.

3.14. Төзелеш эшләрен башкару урыннарын карап тоту

3.14.1. Төзелеш майданчыкларын карап тоту, төзекләндерү эшләре тәмамланганнан соң, ремонт, төзелеш һәм башка төр эшләргә торгызу төзүчегә йөкләнә.

Эшләр алып барылмый торган төзелеш объектлары төзелеш чөптәләргә белән ябылырга тиеш

3.14.2. Төзелеш, ремонт һәм башка төр эшләр башлангыч алдыннан, шулай ук төзелеш, ремонт һәм башка төр эшләргә башкару чорында кирәк:

а) төзелеш майданы территориясенә бөтен периметры буенча башкарма комитетның хокукый актлары таләпләренә туры китереп типлаштырылган койма урнаштырырга.;

б) төзелеш майданчыгы коймаларының гомуми тотрыклылыгын, ныклыгын, ышанычлылыгын, эксплуатацион куркынычсызлыгын тәэмин итәргә;

в) төзелеш майданчыгы коймаларының тиешле техник торышын, аның чисталыгын күзәтеп торырга, вакытында пычрактан, кардан, боздан, Мәгълүмати-басма продукциядән һәм граффитидан арындырырга;

г) төзелеш майданы территориясенә кергәндә, гамәлдәге төзелеш нормалары һәм кагыйдәләргә таләпләренә җавап бирүче төзелеш объектының мәгълүмати щитын урнаштырырга һәм аны тиешле хәлдә тотарга;

д) төзелеш майданчыгы периметры буенча тышкы яктыртуны тәэмин итәргә;

е) төзелеш майданына керү юллары, майдан эчендәге юллар һәм урамнарның (юлларның) йөрү өлешенә пычрак һәм чүп-чар чыгармый торган чыгу урыннарында транспорт чараларының көпчәкләрен чистарту яки юдыру пунктларын жиһазландырырга;;

е) төзелеш майданчыгы территориясендә каты көнкүреш, эре габаритлы һәм төзелеш калдыклары жыю өчен контейнерлар һәм (яки) бункерлар булуны тәэмин итәргә;;

ж) төзелеш майданынан каты көнкүреш, эре габаритлы һәм төзелеш калдыкларын билгеләнгән тәртиптә чыгаруны оештыруны тәэмин итәргә;

з) төзелеш майданынан чистартылган һәм калдыклар булмаган карны билгеләнгән тәртиптә килештерелгән махсус билгеләнгән урыннарда чыгаруны тәэмин итәргә;;

и) эшләр башкарганда гамәлдәге җир асты инженерлык коммуникацияләрен, тышкы яктырту чөптәләрен, яшел үсентеләргә һәм кече архитектура формаларын саклауны тәэмин итәргә.

3.14.3. Төзелеш материаллары, жиһазлар, автотранспорт һәм күчмә механизмнар, ярдәмче бүлмәләр, эшчеләр һәм хезмәткәрләргә вакытлыча урнаштыру өчен көнкүреш вагончыклары, төзелеш калдыкларының транспорт партияләрен вакытлыча

саклау һәм туплау урыннары төзелеш оешмалары проекты нигезендә төзелеш майданчыклары чикләрендә урнаштырыла.

3.14.4. Рәхсәт ителми:

а) торақ зонасы янында гражданның шәхси һәм жәмәгать иминлеген тәэмин итү белән бәйле коткару, авария-торгызу һәм башка кичектергесез эшләрдән тыш, 23.00 сәгатьтән 7.00 сәгәткә кадәр, тынлыкны бозу белән бәйле төзелеш, ремонт, төяү-бушату һәм башка эшләрне оештыру һәм үткөрү.;

б) Башкарма комитетның тиешле рәхсәтеннән (күрсәтмәләреннән) башка юлларның һәм тротуарларның машиналар йөрү өлешен тарифтан яки ябу яисә ябу;

в) чүп-чарны яндырырга һәм төзелеш калдыклары утильләштерергә.

3.15. Жирләү урыннарын карап тоту

3.15.1.Жирләү урыннарын этик, санитар һәм экологик таләпләр нигезендә карап тоту федераль законнар һәм муниципаль хокукий акт белән билгеләнгән жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

3.15.2.Жирләү урыннарын санитар тоту "дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрен сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында"2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә гамәлгә ашырыла торган сатып алу нәтижәләре буенча башкаручы тарафыннан башкарыла.

3.15.3.Жирләү урыннарын карап тотуга карата таләпләр:

а) зиратлардагы жәмәгать бәдрәфләре чиста һәм төзек хәлдә булырга тиеш. Урны территорияләрендә жәмәгать бәдрәфләре булырга тиеш чистартылган;

б) зират территориясендә калдыклар өчен контейнерлар һәм чүплекләр чистартылырга тиеш. Калдыклар тупланган очракта, 3 көнгә кимендә бер тапкыр чыгарылырга тиеш;

в) ауган һәм авария хәлендә агач утыртмалары булу рәхсәт ителми. Авария хәлендәге агач үсентеләре ачыкланган мизгелдән бер тәүлек эчендә сүтелергә тиеш;

г) шөхесләре куелмаган жимерелмәгән каберләр яки үлгәннәрнең каберләре пычрактан һәм чүп-чардан чистартылырга, холмик һәм кабер белән жиһазландырылырга тиеш.

3.15.4.Кышкы чорда жирләү урыннарын карап тоту үзенчәлекләре:

а) зиратларның үзәк юллары, керү юллары, тротуарлар киңәйтелергә һәм кардан чистартылырга тиеш. Боз катламнары булмаган килеш тигез кар өеме булу рәхсәт ителә;

б) үзәк юллар, подъезд юллары, тротуарлар бозлавыкка каршы материаллар белән эшкәртелергә тиеш. Юл һәм тротуарларның машиналар йөрү өлешен кар явудан соң ук эшкәртү башланырга тиеш;

эчендә).иң беренче чиратта кар чыгару, боз өю һәм Үзәк һәм керү юлларынан кар-боз муниципаль берәмлекләрен бетерү зарур;

г) жәяүлеләр жирләү урыннарында бозлавыкка каршы материаллар куллану, юллардан чистартылган кар һәм боздан каберләргә, газоннарға, куакларға туплау рәхсәт ителми.

3.15.5. Жәйге чорда жирләү урыннарын карап тоту үзенчәлекләре:

а) үзәк юллар, керү юллары, тротуарлар, каберләр арасындагы юллар һәм жирләү урыннарында башка гомуми кулланылыштагы территорияләр төрле пычратулардан чистартылырга тиеш;

б) яшел үсентеләрен санитар кисү, агач-куак үсемлекләрен чүп-чардан арындыру чаралары ел саен башкарылырга тиеш.

3.15.6.Күмелү урынын, кабер өстендәге корылманы (хачлар, һәйкәлләр, плитәләр, склепалар һ.б.) карау, чәчәкләр һәм декоратив куаклар утырту, аны Колумбиядә карау ире(ай), туганнары, вафат булган затның законлы вәкиле яки мәжбүри санитар таләпләрен үтәп башка зат тарафыннан башкарыла.

3.16.Эчтәлек тукталышлар озак һәм кыска вакытлы саклау автотранспорт чаралары

3.16.1.Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау тукталышларын карап тоту (алга таба - стоянка) гамәлдәге төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре, шулай ук

әлеге Кагыйдәләр нигезендә стоянканы урнаштыру өчен бирелгән жир кишәрлегенә (алга таба-хужасы) ия була.

3.16.2. Хужалары бурычлы:

- а) тукталышларның бөтен периметры буенча койма урнаштыру, ул механик йогынтыларга һәм тышкы мохит йогынтысына тотрыклы булырга тиеш;
- б) тукталыш коймаларының тиешле техник торышын, аларның чисталыгын күзәтеп торырга, пычрактан, кардан, боздан, Мөгълүмати-басма продукциядән вакытында чистартырга;
- в) тукталыш территорияләрендә материаллар, комплектланган транспортны, төрле конструкцияләрне саклауга юл куймаска;
- г) тукталышлар территориясен утның тигез бүленешен тәэмин итүче тышкы яктырту белән жиһазландырырга, гамәлдәге нормалар һәм кагыйдәләрнең таләпләренә туры килә торган;
- д) ягулык-майлау материалларына ия булган автомобильләрне юу һәм автомобильләр стоянкасына юл куймаска;
- е) санитар һәм янгынга каршы кагыйдәләрне үтәп тукталышлар территориясен карап тоту.
- е) инвалидларның тукталышлар территориясенә тоткарлыксыз үтеп керә алуын тәэмин итәргә. 1,2 төркем инвалидлар, шулай ук Россия Федерациясә Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә 3 төркем инвалидлар идарә итә торган транспорт чараларын түләүсез калдыру өчен 10 проценттан да ким булмаган урын һәм мондый инвалидларны һәм (яки) инвалид балаларны йөртүче транспорт чараларын бүлеп бирү. Күрсәтелгән транспорт чараларында « Инвалид»тану билгесе куелырга тиеш. « Инвалид» танып-белү билгесен бирү тәртибе Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан федераль башкарма хакимият органы тарафыннан билгеләнә. Парковка өчен күрсәтелгән урыннарны башка транспорт чаралары алып торырга тиеш түгел. Инвалидлар "Россия Федерациясендә инвалидларны социаль яклау турында"1995 елның 24 ноябрәндәге 181-ФЗ номерлы Федераль законның 15 статьясы нигезендә махсус автотранспорт чараларын парковка өчен бушлай файдалана.

3.17. Жирлек территориясен бәйрәмчә бизәү

Жирлек территориясен бәйрәмчә бизәү дәүләт һәм башка бәйрәмнәр, истәлекле вакыйгалар белән бәйле чаралар үткөрү чорында башкарыла. Бәйрәм бизәлеше дәүләт һәм муниципаль флагларны, лозунгларны, гирляндларны, панноларны, декоратив элементлар һәм композицияләр, стендлар, трибуналар, эстрада урнаштыруны, шулай ук бәйрәм иллюминациясә урнаштыруны үз эченә ала. Бәйрәм бизәлеше элементларын ясаганда һәм урнаштырганда юл хәрәкәтен көйләүнең техник чараларын төшерергә, жиңмерергә һәм аларның күрүчәнлеген начарайтырга рөхсәт ителми.

IV. Жирлек территорияләрен жыештыру тәртибе, төзекләндерү эшләре исемлеген һәм аларны вакыт-вакыт үтәүне дә кертеп

4.1.Жирлек территориясен жыештыру һәм карап тотуга карата гомуми таләпләр

4.1.1. Авыл жирлегә территориясен жыештыру һәм карап тоту эшләре алып барыла:

- а) жәйге чорда-15 апрельдән 14 октябрьгә кадәр;
- б) кышкы чорда-15 октябрьдән 14 апрельгә кадәр.

Күрсәтелгән срокларга, һава шартларына карап, Башкарма комитет тарафыннан төзәтмәләр кертелергә мөмкин.

4.1.2.Жирлек территориясен жыештыру эшләре үткөрү юлы белән башкарыла:

- а) жирлек территориясен карап тоту, жыештыру буенча системалы эшләр;
- б) Башкарма комитетның хокукый актлары нигезендә бердәм массакуләм чаралар (өмәләр).

4.1.3.Авыл жирлегә территориясен жәйге чорда чистарту, чистарту, су сибү, себерү, себерү, жирлекне карап тоту буенча башка эшләрне башкару юлы белән жирлек территориясенәң пычрануын һәм тузанлануын киметү максаты белән башкарыла һәм үз эченә ала:

- а) ясалма өслекле территорияләрне себерү (коры һава шартларында су сибү), урам-юл челтәре объектларының тузаныннан һәм юл катламнарының һәм ясалма өслекле, яңгыр канализациясе белән жиһазландырылган башка территорияләрнең тузанның һәм пычракларын юдыру. Юл катламнарын, майданнарны, тротуарларны һәм ясалма өслекле башка территорияләрне юу катламның бөтен киңлегенә башкарыла;
- б) яңгыр канализациясе рәшәткәләрен чистарту;
- в) барлык территорияләрдән чүп жыю;
- г) ел саен, 1 июньгә кадәр, кече архитектура формаларын, бакча һәм урам жиһазларын, чүплекләрен, спорт һәм балалар майданчыкларын, коймаларны, бордюрларны буяу;;
- д) гомуми файдаланудагы территорияләрдә үләнне (үлән биеклеге 15 см дан артык булганда) вакытында чабу (15 см дан артык булганда), чикләнган территорияләрдән һәм махсус билгеләнештәге яшелләндерелгән территорияләрдән тыш, тәүлек дәвамында чабылган үләнне жыештыру;
- е) листопад чорында-коелган яфракларны жыю һәм чыгару тәүлегенә бер тапкыр;
- е) чүп-чардан соң бордюр янында лотоклар жыю.

4.1.4. Гомуми файдалану территориясен кышкы чорда жыештыру үз эченә ала:

- а) юл катламнарын һәм тротуарларны кардан, боздан һәм чүп-чардан чистарту;
- б) тайгаклык яки бозлавык барлыкка килгәндә - жәяүлеләр зоналары, баскычлар комы белән сибелгән очракта, юл катламнарын бозлавыкка каршы материал белән эшкәртү;
- в) язгы чорда-карның көпшәкләнүе һәм кар суларын чыгаруны оештыру.

4.1.5. Авыл жирлегә территориясендә башкарыла торган урып-жыю эшләренә технологиясе һәм режимнары һава шартларына карамастан, Транспорт чараларының һәм жәяүлеләрнең тоткарлыксыз хәрәкәтен тәмин итәргә тиеш.

4.1.6. Жәяүлеләр тротуарларын, жир өсте кичүләрен, баскычларны кышкы чорда чистарту үзенчәлекләре:

- а) интенсив кар яуган чорда жәяүлеләр тротуарлары, баскычлар бозлавыкка каршы материаллар белән эшкәртелгән һәм чистартылырга тиеш;
- б) бозлавыкка каршы материаллар белән беренче чиратта баскычлар, аннан тротуарлар эшкәртелә.

Бозлавыкка каршы материаллар белән эшкәртү вакыты тайгылыш табылганнан соң дүрт сәгатәтән артмаска тиеш;

- в) калдыклар һәм химик реагентлар белән пычратылмаган коры кар, газонга яки бу максатлар өчен алдан билгеләнгән урыннарда, яшел үсентеләр сакланып калган һәм Кар сулар агуны тәмин иткән очракта, рөхсәт ителә.

4.1.7. Жирлек территориясендә рөхсәт ителми:

- а) урамнарда, майданнарда, яшел үсентеләр булган участокларда, скверларда, паркларда, газоннарда, пляжларда һәм башка гомуми файдаланудагы территорияләрдә чүпләргә;
- б) гамәлдәге законнар нигезендә бүлеп бирелгән жирләү урыннарыннан тыш гомуми файдалану территорияләрендә мемориаль кабер корылмалары (истәлекле Корылмалар, киртәләр) билгеләргә;;
- в) әлеге максатлар өчен каралмаган урыннарда, шул исәптән муниципаль жәмәгать транспорты маршрутларының соңгы пунктларында транспорт чараларын юу, чистарту һәм техник хезмәт күрсәтүне гамәлгә ашырырга;;
- г) биналарны һәм корылмаларны төзекләндерү элементлары, һәйкәлләр, мемориаль такталар, агачлар, куаклар, кече архитектура формалары һәм башка төзекләндерү элементларын ватарга һәм жиимергә, шулай ук аларны үз белдегә белән үзгәртеп корырга, үзгәртеп корырга һәм үзгәртеп корырга;
- д) язулар, рәсемнәр ясарга, Мәгълүмати-басма продукцияне ябыштырырга һәм эләргә, жәмәгать транспортын көтү тукталышларында, стена, баганалар, коймалар (коймалар) һәм әлеге максатлар өчен каралган башка объектларда граффити алып барырга;;
- е) бирелгән жир участкаларының чикләре һәм (яки) киртәләре чикләреннән читтә күчмәсез милекне сакларга һәм сакларга;
- е) тараларны, сәнәгать товарларын һәм тротуарларда, газоннарда, юлларда башка сәүдә предметларын урнаштырырга һәм урнаштырырга;

ж) билгеләнмәгән урыннарда кар өю;

з) тимер-бетон блоklar, баганалар, коймалар, шлагбаумнар, Корылмалар һәм башка җайланмалар урнаштыру юлы белән юлларны һәм тротуарларны үз белдеге белән ябарга.

4.1.8. Санкцияләнмәгән урыннарда калдыклар урнаштырган затлар үз хисабына әлеге территорияне җыештырырга һәм чистартырга, ә кирәк булганда җир кишәрлеген рекультивацияләргә тиеш.

20 тәүлек дәвамында рәхсәтсез урында калдыклар урнаштыручы зат ачыкланмаган очракта, калдыкларны бетерү һәм санкцияләнмәгән чүплекләр территорияләрен рекультивацияләү әлеге территорияне җыештырган өчен җаваплы оешмалар (яисә калдыкларны чыгаручы махсус оешма (әгәр бу төр хезмәт күрсәтү килешүдә каралган булса) тарафыннан башкарыла.

4.1.9. Билгеләнгән тәртиптә бирелмәгән һәм муниципаль милектә булган җир кишәрлекләрендә (территорияләрдә) табиғый барлыкка килгән чүплекләрне бетерү вәкаләтле орган тарафыннан тәэмин ителә.

4.2. Җирле әһәмияттәге автомобиль юлларын җыештыру

4.2.1. Җирле әһәмияттәге автомобиль юлларын (алга таба - юлларны) чистарту машиналар йөрү өлешен, тротуарларны, парковкаларны (парковка кесәләрен), җәмәгать транспортын көтү тукталышларын, ясалма юл корылмаларын пычрактан, чүп-чардан, кардан һәм боздан даими чистарту буенча чаралар комплексын үз эченә ала.

4.2.2. Язгы-җәйге чорда юлларны юу, су сибү, тузанны бетерү, себерү һ. б. үз эченә ала.

Көзге-кышкы чорда юлларны җыештыру, кар һәм боздан чистарту, пычрак, ком-тоз катнашмасы белән юллар салу, тротуарларны коры ком белән суюны күздә тоту.

4.2.3. Юл буенда урнашкан чүплекләрне көнгә бер тапкырдан да ким түгел, тукталыш мәйданчыкларында - көнгә ике тапкыр чистарталар.

4.2.4. Җәмәгать транспортын көтү павильоннары тузылмаска, буялмаган һәм юылган булырга тиеш, санкцияләнмәгән Мәгълүмати-басма продукциядән, граффити чистартылган. Кышкы чорда кардан чистартылырга тиеш.

4.2.5. Аерым элементлар буенча юлларны җәйге җыештыруга таләпләр:

а) машиналар йөрү өлеше бөтен киңлеккә төрле пычратулардан һәм юдыртудан тулысынча чистартылырга тиеш. Җайга салу линияләре белән билгеләнгән төп, резерв полосалар ком һәм вак чүп-чардан даими чистартылырга тиеш;

б) ике метрлы лоток зоналары булырга тиеш түгел, грунт-ком нанослары һәм загрязнений. Махсус машиналарның эш цикллари арасында ком кисәкләре һәм төрле вак-төяк чүп-чар белән зур булмаган пычрану рәхсәт ителә;

в) юл кырыйлары зур габаритлы калдыклардан һәм башка чүп-чардан чистартылырга тиеш;

4.2.6. Юлларны кышкы җыештыруга таләпләр. Кышкы чорда юлларны кардан һәм боздан чистарту, җәмәгать транспортын көтү тукталышлары, юйну, кар көртләре, кар чыгару кебек эшләр үз эченә ала.

4.2.7. Рәхсәт ителми:

а) тротуарларга, юлларның һәм юлларның йөрү өлешенә кар, боз, квартал эчендәге юллардан, ишегалды территорияләреннән, предприятие, оешма территорияләреннән, төзелеш мәйданчыкларыннан, сәүдә объектларыннан чистартылган боз, шулай ук 8.00 сәгәттән соң, юл йөрү өлешен җыештыручы зат белән килешү булмаганда хәрәкәт итәргә яисә хәрәкәт итәргә;;

б) техник тоз һәм сыек хлорлы кальций тротуарларда, җәмәгать транспортын көтү тукталышларында, паркларда, скверларда, ишегалларында һәм башка җәяүлеләр зоналарында һәм яшел үсентеләр булган территорияләрдә бозлавыкка каршы реагент сыйфатында кулланырга;

в) билгеләнгән тәртиптә килештерелмәгән урыннарда кар чыгарырга һәм сакларга;

г) юллар һәм урамнар киселешләрендә һәм өчпочмак зонасында тимер юл кичүләре янында; җәмәгать транспортын көтү тукталышларыннан 20 м якына; транспорт киртәләре яисә югары бордюр белән җиһазланган юл участокларында; тротуарларда; якындагы территорияләргә керү юлларында;;

д) юлларга автотранспортның көпчәкләре белән грунт һәм пычрак чыгару;
е) грунт, чүп-чар, төзелеш материаллары, жиңел тара, агачларны брезент белән капламыйча яисә юлларның пычрануын юкка чыгара торган башка материал белән ташу, шулай ук төзелеш катнашмаларын һәм эретмәләрне (шул исәптән цемент-ком эремәсе, известь, бетон катнашмалары), аларны юлга, тротуар, юл читенә яки юл янындагы газон полосасына сую мөмкинлеген юкка чыгара торган чаралар күрмичә генә транспортлау.

4.3. Жыештыру, ял итү урыннарын санитар тоту һәм төзекләндерү халык күп жыела торган урыннар

4.3.1. Кешеләр күпләп ял итү һәм ял итү урыннарына керә:

а) майданнар, парклар, скверлар, бульварлар, яр буйлары, жирлек урманнарында оештырылган ял урыннары, пляжлар;

б) актив ял итү һәм тамаша чаралары урыннары-стадионнар, уен комплекслары, ачык сәхнә майданчыклары һ. б.;

в) сәүдә объектлары (вакляп сату базарлары, сәүдә комплекслары, стационар булмаган вакляп сату чөлтәре объектлары комплекслары), жәмәгать туклануы, социаль-мәдәни билгеләнештәге, көнкүреш хезмәте күрсәтү объектлары территорияләре;

г) административ һәм ижтимагый биналар, учреждениеләр янындагы территорияләр.

4.3.2. Майданнарны, паркларны, скверларны, бульварларны, яр буйларын һәм гомуми файдаланудагы башка территорияләргә жыештыру: кышкы чорда юлларны паркларда, бакчаларда, скверларда, бульварларда, яр буйларында һәм башка ял зоналарында чистартканда химик реагентлар булмаган вакытлыча кар өю рөхсәт ителә.

4.3.3. Вакляп сату базарларын жыештыру һәм санитар тоту:

а) вакляп сату базарлары территорияләре (алга таба - базар) төзекләндерелергә, бәдрәфләр, хужалык һәм контейнер майданчыклары, контейнерлар һәм чүп савытлары белән жиһазландырылырга, каты өслекләр һәм яңгыр һәм Кар сулары агу өчен уклоннар булырга, шулай ук су һәм канализация булырга тиеш;

б) төп жыештыру базары житештерелә соң, аның ябылу. Көндөз каты көнкүреш калдыклары белән тулган чүп-чарларны патрульле жыештыру һәм чистарту эшләре алып барыла;

в) елның жәйге чорында базар территориясендә атна саен дымлы жыештыру үткәрелә;

г) базар территориясә 40 кв. м майданга бер урна исәбеннән урналар белән жиһазландырыла, өстөвенә, алар арасындагы ара линия буенча 10 м дан артмаска тиеш;

4.3.4. Базар территориясендә урнашкан сәүдә һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү оешмалары, киосклар, сәүдә палаткалары һәм павильоннар эшчәнлегә, каты көнкүреш калдыкларын чыгару һәм урнаштыру буенча хезмәтләр күрсәтүгә килешү төземичә рөхсәт ителми.

4.3.5. Сәүдә һәм (яки) жәмәгать туклануы объектларын жыештыру һәм санитар тоту:

а) сәүдә һәм (яки) жәмәгать туклануы объектлары территорияләрен тәүлегенә кимендә ике тапкыр (иртән һәм кичен) тулысынча жыештыру эшләре башкарыла. Көндөз патрульле жыештыру һәм калдыклар белән тулган чүпләкләрне һәм чүп-чар жыю урыннарын чистарту эшләре башкарыла;

б) сәүдә һәм (яки) жәмәгать туклануы объектларына керү юлында кимендә ике урна билгеләнә;

в) газоннарда һәм тротуарларда товарларны һәм товарларны саклау рөхсәт ителми;

г) калдыкларны чыгару тәэмин ителә.

4.3.6. Башка сәүдә майданчыклары, стационар булмаган вак-төяк чөлтәре, социаль-мәдәни билгеләнештәге объектлар территорияләрен жыештыру, аларны ябканнан соң, елның жылы вакытында мәжбүри рәвештә су сибеп башкарыла. Агымдагы урып-жыю көн дәвамында башкарыла. Көн саен каты көнкүреш калдыкларын чыгару тәэмин ителә.

4.3.7. Кешеләр күпләп ял итү һәм ял итү урыннарын төзекләндерү:

а) кешеләр күпләп ял итә һәм ял итә торган урыннар территориясендә төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлегә каты өслек төрләрен (плитка куәте яки асфальт

рәвешендә), өслекләрне бәйләү элементлары, яшелләндерү, эскәмияләр, чүп-чар өчен кече контейнерлар, урам техник жиһазлары, яктырту жиһазлары, архитектура-декоратив яктырту жиһазлары, авыл жирлеге мәгълүматын йөртүчеләр, яшелләндерү участкаларын саклау элементлары (металл коймалар, махсус капламалар төрләре һ. б.) үз эченә ала.;

б) кешеләр күпләп ял итә торган һәм ял итә торган урыннарның, пляжлардан тыш, барлык территорияләре дә каты өслеккә ия булырга тиеш, чәчелгән үләннәр яки яшел үсентеләр булган үсемлекләр җиргә ия булырга тиеш;

в) кешеләр күпләп ял итә һәм ял итә торган урыннар территорияләрендә яшелләндерү участкаларын чәчәкләкләр, газоннар, ялгыз, төркемле, рядовой утыртмалар, вертикаль, многояруслы, мобиль яшелләндерү формалары рәвешендә проектларга кирәк;

г) кешеләр күпләп ял итү һәм ял итү урыннары бәдрәфләрне урнаштыру һәм карап тоту таләпләрен үтәү белән жиһазландырылган һәм эшләп килүче бәдрәф бүлмәләре белән комплексланырга тиеш;

д) пычрану буенча фонтаннар, буалар, елга ярлары, ял итү урыннары һәм кешеләр күп була торган урыннар территорияләрендә чистартылырга тиеш.;

е) массакүләм чаралар үткәргәндә, аларны оештыручылар чараны үткөрү урынын, аның янәшәсендәге территорияләрне жыештыруны һәм бозылган төзекләндерү эшләрен торгызуны тәмин итәргә тиеш. Чара үткөрү урынын, аның янәшәсендәге территорияләрне жыештыру һәм төзекләндерү эшләрен торгызу тәртибе билгеләнгән тәртиптә чара үткөрүгә тиешле рәхсәт алу стадиясендә билгеләнә.

4.3.8. Кешеләр күпләп ял итә һәм ял итә торган урыннар территорияләрендә рәхсәт ителми:

а) моның өчен билгеләнмәгән урыннарда савыт-саба һәм сәүдә жиһазларын сакларга, сакларга, складларга;

б) территорияне житештерү һәм куллану калдыклары белән пычратырга;

в) автотранспорт чараларын юарга һәм ремонтларга, файдаланылган ягулык-майлау сыеклыкларына агызырга.;

г) автостоянкалар, гаражлар, аттракционнар оештырырга, билгеләнгән тәртипне бозып реклама конструкцияләре урнаштырырга;

д) газоннарга, табигый һәм ясалма яшелләндерү объектларына зыян китерергә;

е) повреждать кече архитектура формалары һәм перемещать аларны билгеләнгән урыннар;

е) сыек азык-төлек калдыкларын, сатуратор җайланмаларыннан су, куас һәм сыра цистерналарыннан суны тротуарларга, газоннарга һәм жирлек юлларына агызырга.;

ж) автотранспорт чараларының түләүле стоянкаларын законсыз рәвештә оештырырга;

з) стационар булмаган объектларны үз белдеге белән урнаштыру;

и) тротуарларның асфальт-бетон катламын, якин-тирә яшел зоналарның һәм территорияләрне төзекләндерүнең башка элементларының бөтенлеген бозарга.;

й) территориядә сәүдә-суыткыч жиһазларын урнаштырырга;

к) халыктан каты көнкүреш калдыкларын җыю өчен билгеләнгән контейнерларга (бункерларга), идарәче оешмалар белән каты көнкүреш калдыкларын җыю өчен контейнерлар (бункерлар) куярга;

л) тимер-бетон блоklar, баганалар, коймалар, шлагбаумнар, Корылмалар һәм башка җайланмалар урнаштыру юлы белән тротуарларны үз белдеге белән ябарга.;

м) товарны сәүдә объектлардан читтә чыгарырга;

н) учакларны яндырырга, шул исәптән ачык ут куллануны күздә тоткан чаралар үткәргә, мангалларны һәм башка җайланмаларны ачык ут ярдәмендә Җылылык белән эшкәртү өчен куллануырга.

4.4 йорт янын жыештыру, карап тоту һәм төзекләндерү

күп фатирлы йорт территориясе

4.4.1. Йорт яны территориясен жыештыру:

а) урып-жыю түбөндөгө тәртиптө үткөрөлөргө тиеш: тротуарларны, жэяүлөлөр юлларын (бозлавик һәм тайгаклык очрагында - ком сибү), э аннары - ишегалды территорияләрен жыештыру;

б) урып-жыю, кар яуганда башкарыла торган кар чистартудан тыш, 8.00 сэгатькә кадәр үткөрөлө. Машиналар тизлеге сэгатенә 4 километрга кадәр булганда, көндөзгө вакытта механикаштырылган жыештыруны үткөрөргө рөхсәт ителә.

4.4.2. Жэйге жыештыру:

а) йорт яны территорияләрен жэйге жыештыру: себерү, юдыру яки кулдан су сибү, махсус машиналар ярдәмендә - күбесенчә иртә, иртәнге, һәм соң, кичке, сэгатьләрдә үтөлөргө тиеш;

б) тротуарларны юарга тиеш ачык тротуарларда гына, турыдан-туры чикләнгән торган проток полосасы белән һәм биналардан урамның машиналар йөрү өлешенә таба юнөлөштә генә.;

в) көннең эссе вакытында тротуарларга су сибү зарур булган саен, эмма тәүлегенә кимендә ике тапкыр башкарылырга тиеш.

4.4.3. Кышкы жыештыру:

а) түбөлөрдә туплана торган кар вакытында жиргә ташланырга һәм агынты полосага Күчөргә, э киң тротуарларда - валларга жыелырга тиеш;

б) чистартыла торган кар тротуарлардан машиналар йөри торган өлешенә - каты полосага, э ишегалларында-жыелу урыннарына хәрәкәтлөнөргө тиеш;

в) квартал эчендөгө юллардан күчөрөлгән карны борт ташына параллель рөвештә урнашкан өмөлөргә һәм валларга салырга яки юл буенда, кагыйдә буларак, роторлы кар чистарткычлар урнаштырырга кирәк;

г) урамнарның машиналар йөрү өлешенән газоннар белән аерылган 6 м киңлектөгө тротуарларда карны алга таба бетерү өчен тротуар уртасына чыгарырга рөхсәт ителә;

д) карны валларга һәм өемнөргә салу эшләре кар яву тәмамланганнан соң алты сэгатьтән дә соңга калмыйча, э калган территорияләрдә - 12 сэгатьтән дә соңга калмыйча, тротуарларда төгөллөнөргө тиеш;

е) ком-тоз катнашмалары белән пычранмаган карны ишегалларында, квартал эчендөгө юлларда, газоннарда һәм буш территорияләрдә, жэяүлөлөрнең ирекле хәрәкәтенә һәм автотранспортны йөртүгә комачауламаган буш территорияләрдә, яшел утыртмаларны һәм Кар суларны бүлөп бирүне тәэмин иткөндә, саклауны тәэмин иткөндә, чүп-чар ташлау рөхсәт ителә.;

е) тротуарларны һәм квартал эчендөгө юлларны кулдан чистартканда кар тулысынча чистартылырга тиеш. Камилләштерөлгән өслөкләр булмаганда, карны хәрәкәт астында чистартырга кирәк, аны алга таба тыгызлау өчен кар катламы калдырырга кирәк;

ж) тайгаклык туганда, юл катламнарын ком-тоз катнашмасы белән эшкөртү бүлүчеләр ярдәмендә 0,2-0,3 кг норма буенча башкарылырга тиеш;

з) боз барлыкка килгәннән соң йомшартылган агачлар, агачлар яки газоннарга эләкмәс өчен, боз барлыкка килү яки сметалар күчөрөлөргө тиеш.

4.4.4. Яз житү белән тормышка ашырыла:

а) юдырту һәм чистарту канавок тәэмин итү өчен, су агуны урыннарда, анда бу талөп ителә өчен, нормаль бүлөп бирү талых су;

б) системалы рөвештә янып бетә торган су к люкам һәм кабул итү коелары ливневой челтәре;

в) ишегалды территорияләрен кар эрегәннән соң чүп-чардан, калган кардан һәм боздан чистарту.

4.4.5. Күпфатирлы йортның йорт яны территориясен карап тоту: күпфатирлы йортның йорт яны территориясен карап тоту (алга таба-йорт яны территориясе) үз эченә ала:

а) даими жыештыру;

б) карау һәм яңгыр кабул итү коелары, дренажлар, лотоклар, жибөрү торбалары люкларын һәм рәшәткөләрен ремонтлау һәм чистарту;

в) инженерлык челтәрләренең күзөтү коеларына, янгын су белән тәэмин итү чыганакларына (гидрантларга, сулыкларга һ. б.) киртөлөрсөз үтеп керүне тәэмин итү.;

г) каты көнкүрөш һәм зур габаритлы калдыкларны жыю һәм чыгару;

д) яшелләндерү һәм карау өчен гамәлдөгө яшел үсентеләр;

е) кече архитектура формаларын карап тоту, агымдагы һәм капитал ремонтлау.
4.4.6. Барлык төр калдыклар су үткәрә торган су өслеге булган контейнер майданчыкларына куела торган контейнерларга һәм бункерларга, каты көнкүреш калдыклары жыелу нормаларына туры китереп, тиешле күләмдә жыелырга тиеш.

4.4.7. Күпфатирлы йортларда яшәүче гражданныр бурычлы:

а) йорт яны территорияләрендә чисталык һәм тәртип сакларга;
б) каты көнкүреш һәм зур габаритлы калдыкларны бары тик махсус контейнерларга һәм йорт яны территорияләрендә урнашкан махсус майданчыкларга гына урнаштырырга.

4.4.8. Идарәче оешмалар тәэмин итәргә тиеш:

а) каты көнкүреш калдыклары өчен контейнерлар урнаштыру, шулай ук махсуслаштырылган биналарда

б) моннан тыш, сыек көнкүреш калдыклары өчен жыентыклар да;

в) расланган график нигезендә каты көнкүреш һәм зур габаритлы калдыкларны чыгару;

г) контейнерларны (бункерларны) һәм контейнер майданчыкларын, аларга керү юлларын чистартуда һәм төзек хәлдә тоту;

д) подъездларга керү юллары янында чүп-чар өчен чүплекләр урнаштыру, эскәмияләр урнаштыру һәм аларны вакытында чистарту;

е) скользких участокларын ком-тозлы һәм (яки) махсус бозлавыкка каршы катнашмалар белән эшкөртү;

е) яшел үсентеләрне һәм газоннарны саклау һәм квалификацияле карау;

ж) тышкы яктырту чараларын төзек хәлдә тоту һәм аларны караңгылык башлану белән көртү.

4.4.9. Йорт яны территориясендә рөхсәт ителми:

а) яфракларны, теләсә нинди калдыклар һәм чүп-чарны яндыру;

б) хужалык майданыннан тыш эчке киём, киём-салым, келәмнәр һәм башка предметларны элөргә;

в) контейнер майданчыкларына керү юлларын загромождать;

г) урам һәм юлларның машиналар йөрү өлешендә, тротуарларда, газоннарда һәм яшел зоналарда контейнерлар (бункерлар) урнаштыру;

д) билгеләнгән тәртипне бозып йорт яны территорияләренең коймаларын үз белдеге белән билгелөргә;

е) үз белдеге белән йорт корылмалары төзөргә;

е) йорт яны территориясен металл лом, көнкүреш һәм төзелеш калдыклары һәм материаллар, шлак, көл һәм башка житештерү һәм куллану калдыклары белән пычратырга, тараны сакларга һәм сакларга;;

ж) юынты су агызырга, калдыкларны һәм чүп-чарны ташларга;

з) автотранспорт чараларының түләүле стоянкасын оештырырга;

и) тимер-бетон блоklar, баганалар, коймалар, шлагбаумнар, объектлар, корылмалар һәм башка жайланмалар ярдәмендә квартал эчендәге юлларны үз белдеге белән ябарга.;

к) житештерөргә мойку автомашиналар, сливой ягулык һәм май, жайга салу звуковые камаплар, тормоза һәм двигательләр;

л) кешеләр сәламәтлегенә һәм әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый торган теләсә нинди эшләр башкарырга;

м) сәүдә һәм жәмәгать туклануы предприятиеләрен, шул исәптән палаткалар, киосклар, лареклар, мини-базарлар, павильоннар, жөйге кафелар, житештерү объектларын, вак-төяк автомобильлөргә, көнкүреш техникасына, аяк киөменә ремонт ясау предприятиеләрен, шулай ук кунакчылардан тыш, әгәр Россия Федерациясе законнарында каралган мәжбүри таләпләр бозылса, автомобиль кую урыннарын урнаштырырга.;

н) йорт яны территориясенә ишегалды эчендәге юллары буенча транзит хәрәкәтен гамәлгә ашырырга;

о) учакларны яндырырга, шул исәптән ачык ут куллануны күздә тоткан чаралар үткөргө, мангалларны һәм башка жайланмаларны ачык ут ярдәмендә Жылылык белән эшкөртү өчен кулланырга.

4.4.10. Идарәче оешмалар тәэмин итәргә тиеш:

а) яшел утыртмаларның сакланышы;

б) жәйге вакытта һәм коры һавада газоннар, чөчөкләр, агачлар һәм куаклар сибү;

в) газоннарның төзелеш материалларын, ком, чүп-чар, кар, боз сколларын һ. б.

складлардан башка сакланышы һәм бөтенлеге һ. б.;

г) агач һәм куаклар утыртуны, юллар челтәрен үзгәртү белән яңадан планлаштыруны һәм жиһазлар урнаштыруны бары тик билгеләнгән тәртиптә килештерелгән проектлар буенча гына, агротехник шартларны үтәгән килештерү.

4.4.11. Йорт яны территориясен төзекләндерү: һәр йортның территориясе, кагыйдә буларак, булырга тиеш:

а) эчке киём киптерү, киём-салым, келәмнәр һәм йорт әйләнеше әйберләрен чистарту өчен хужалык майданчыгы;

б) өлкәннәр өчен ял майданчыгы;

в) балалар өчен уен һәм спорт майданчыклары, яшелләндерү һәм балаларның жәйге һәм кышкы ялы өчен кече архитектура формаларының кирәкле жиһазлары.

4.4.12. Әгәр участок территориясенә күләме мөмкинлек бирсә, участок чикләрендә этләргә йөртү өчен майданчык урнаштырылырга мөмкин.

4.4.13. Йорт подъездлары каршындагы майданчыклар, юл йөрү һәм жәяүлеләр юллары каты өслеккә ия булырга тиеш. Каты өслекләргә урнаштырганда кар һәм яңгыр суларын ирекле агу мөмкинлеге каралырга тиеш.

4.4.14. Торак йортларга кертелгән жәмәгать өчен билгеләнгән бүлмәләргә йортның торак өлешеннән изоляцияләнгән керү ишекләре булырга тиеш, шул ук вакытта персоналның автотранспорт стоянкасы ишегалды территориясеннән читтә урнашырга тиеш.

4.4.15. Жәмәгать өчен билгеләнгән биналарга тәрәзәләр һәм фатирларга керү урыннары урнашкан торак йорт ишегалды ягыннан материаллар, продукция йөкләү рөхсәт ителми. Тәрәзәләре булмаган торак йортларның, жир асты тоннельләреннән яки ябык дебаркадерлардан, юллар ягыннан йөкләнешне башкарырга кирәк.

4.4.16. Транспорт чараларын квартал эчендәге территорияләрдә урнаштыру кешеләрнең тоткарлыксыз хәрәкәтен, шулай ук урып-жыю һәм махсус техника белән тәэмин итәргә тиеш.

4.5. Шәхси торак төзелеше территорияләрен җыештыру

4.5.1. Торак йорт хужалары жир участогын көн саен җыештыралар (шул исәптән кардан да).

4.5.2. Шәхси торак төзелеше территориясендә рөхсәт ителми:

а) кар этәргә, чүп-чар ташларга, шлак ташларга, көнкүреш калдыкларын йорт территориясенә агызырга.;

б) ишегалды һәм янәшәдәге территориядән чистартылган кар һәм бозны юлларның һәм юлларның машиналар йөрү өлешенә чыгарырга яисә хәрәкәт итәргә.

V. территорияне төзекләндерү элементларына таләпләр

5.1. Территорияне төзекләндерүнең аерылгысыз компоненты булган территорияне төзекләндерү элементлары булу гамәлдәге закон таләпләренә туры китереп проект документларында эшләнергә һәм каралырга тиеш.

Мәдәни мирас объектларын саклау зоналарында урнашкан территорияне төзекләндерү элементларына проект документлары мәдәни мирас объектларын саклау, куллану, популярлаштыру һәм дәүләт тарафыннан саклау өлкәсендә вәкаләтле органнар белән килештерелә.

Территорияне озак яки даими файдаланудагы стационар төзекләндерү элементлары аларны кулдан күчерү мөмкинлеген булдырмас өчен беркетелергә тиеш.

5.2. Төзекләндерү элементларын карап тоту, аларны торгызу һәм ремонтлау эшләрен дә кертеп, төзекләндерү элементлары хужалары башкара.

5.3. Яшелләндерү

5.3.1. Яшел үсентеләр территорияне төзекләндерүнең мәҗбүри элементы булып тора.

Төзеклөндөрү эшлөрен башкарганда гамөлдөгө яшел үсентелөрне максимал ь рөвөштө саклап калу зарур.

5.3.2. Жирлек территориясендө ике төрле яшеллөндөрү кулланылырга мөмкин: стационар - үсемлеклөр грунтка утырту һәм мобиль - үсемлеклөр утырту, махсус күчмө савытларга (контейнерлар, вазоннар һ.б.) утырту.

Стационар һәм мобиль яшеллөндөрү архитектура-ландшафт объектлары (газон, бакчалар, чөчөклөр, куаклар һәм агачлар белән мөйданчыклар һ.б.) булдыру өчен рельефның табигый һәм ясалма элементларында, түбөлөрдө, фасадларда (вертикаль яшеллөндөрү), биналар һәм корылмаларның фасадларында (вертикаль яшеллөндөрү) кулланыла.

5.3.3. Яшеллөндөрү объектларын карап тоту - ул яшел үсентелөрне һәм яшеллөндөрдөлгөн территориялөрне төзеклөндөрү элементлары белән карау, зур булмаган деформациялөрне һәм күлөмле корылмаларның конструктив элементларына зыян китерү, шулай ук жөйге һәм кышкы вакытта күчмө кече формаларны жыөштыру.

5.3.4. Яшел үсентелөр хужалары бурычлы:

а) яшел үсентелөр сакланышын һәм квалификацияле карауны тээмин итөргө;

б) жөйге чорда коры һава шартларында газоннарга, чөчөклөргө, агачларга һәм куакларга су сибүне тээмин итөргө;

в) газоннарның сакланышын һәм бөтенлеген тээмин итөргө;

г) яшеллөндөрү объектларында сулыклар булган очракта аларны чисталыкта тотарга һәм аларны 10 елга бер тапкырдан да ким булмаган күлөмдө капитал чистартырга;

5.3.5. Яшеллөндөрдөлгөн территориялөрдө рөхсөт ителми:

а) төзелмөлөрне, аларның эшлөвен һәм хөзмөт күрсөтүне тээмин итү өчен билгелөнгөн корылмалардан тыш, урнаштыру;

б) үз белдегең белән агач һәм куаклар утырту һәм кисү, газоннарны һәм чөчөк түтөллөрен юк итү;

в) агачларга һәм башка яшеллеккө гамаки, таганнар, турниклар, киөм киптерү өчен баулар, агачларга реклама һәм мөгълүмати щитлар һәм табличкалар, реклама һәм башка мөгълүмат урнаштыру өчен билгелөнгөн чыгарма конструкциялөр, объектларга хәрәкөт юнөлөшенөң күрсөткөчлөрө, афишалар, белдерүлөр, агитация материаллары, техник конструкциялөр, юл хәрәкөтендө катнашучыларны мөгълүмати тээмин итү чаралары, баганалардан, коймалардан, реклама щитларынан, электр үткөргөчлөрдөн, лампалардан, колонкалардан, колонкалардан арындыру;

г) стационар булмаган объектларны, шулай ук юл сервисы объектларын урнаштырырга, шул исөптөн, вакытына карамастан, автостоянкалар һәм парковка урнаштырырга.;

д) төзелеш һәм башка материалларны, калдыкларны, чүп-чарны, бозлавыкка каршы материалларны һәм башка зарарлы матдөлөрне, шулай ук ком һәм бозлавыкка каршы реагентлар белән пычранган кар, боз сколларын сакларга.;

е) бакчаларны казырга;

ө) йорт хайваннарын газоннарда һәм чөчөклөрдө йөртөргө;

ж) яфракларны, үлөнне, ботакларны яндырырга, шулай ук аларны лотокларга һәм башка су үткөрү жайланмаларына сметалар ясарга.;

з) чүп-чарны газоннарга ташларга;

и) учакларны яндырырга, шул исөптөн ачык ут куллануны күздө тоткан чаралар үткөрөргө, мангалларны һәм башка жайланмаларны ачык ут ярдөмендө Жылылык белән эшкөртү өчен кулланырга.;

й) сок, сумала табу өчен агачларны кисөргө, аларга башка механические жәрәхөтлөрө;

к) яшеллөндөрдөлгөн территориялөрдө урнашкан скульптуралар, эскөмиялөр, коймалар, чүп савытлары, балалар һәм спорт жиһазларын бозарга. ;

л) агач тамырларын көүсөдөн 1,5 метр ераклыкта ачыкларга һәм агач муенларын жир яки төзелеш калдыклары белән күмөргө.

5.4. Коймалар

5.4.1. Коймалар урнаштыру төзеклөндөрү өчен өстөмө элемент булып тора.

5.4.2. Коймалар төрле.:

а) билгелөү (декоратив, яклау, аларның ярашуы);

б) биеклектә (Түбән - 1,0 м, урта - 1,1-1,7 м, югары - 1,8-3,0 м);

в) материал төре (металл, тимер-бетон һ. б.);

г) күзгә күренүчәнлек дәрәжәсе (үтә күренмәле, чукрак);

д) стационарлык дәрәжәсе (даими, вакытлы, күчмә) һәм башка киртәләр.

Коймаларны проектлау аларның урнашуына һәм гамәлдәге дөүлөт стандартлары, сертификацияләнган эшләнмәләр каталоглары, шәхси проектлау проектлары нигезендә башкарыла.

5.4.3 мәдәни мирас объектлары территорияләрен киртәләү әлеге территорияләр өчен билгеләнган шөһәр төзелеше регламентлары нигезендә башкарылырга тиеш.

5.5. Каплау поверхностей

5.5.1. Әслекләрне каплау жирлек территориясендә Куркынычсыз һәм уңайлы хәрәкәт итү шартларын тәэмин итә, шулай ук жирлектәге төзелешнең архитектур йөзен формалаштыра.

Төзекләндерү максатыннан түбәндәге капламалар билгеләнә:

а) каты (капиталь) капламалар - монолит яки жыелма капламалар, шул исәптән асфальтобетон, цемент-бетон, табиғый таштан эшләнган;

б) табиғый хәлдәге йомшак (капиталь булмаган) капламалар - табиғый яки ясалма Материаллардан (шул исәптән ком, вак таш, гранитлы чөчүлекләр, керамзит, резин крошка) эшләнган, коры катнашмалар, тыгызланган яки ныгытылган материаллар белән ныгытылган капламалар.;

в) газон капламалары - үлән катламын әзерләү һәм утыртуның махсус технологияләре буенча башкарыла торган капламалар;

г) катнаш капламалар - капламалар (газонга күмелгән рәшәткә плиткасы яки газон рәшәткәсе, яки йомшак катлам).

5.5.2. Каплау төрләрен сайлауны аларның максатчан билгеләнеше нигезендә башкарырга кирәк:

а) каты - каты-проектлау вакытына гамәлдә булган, мөмкин булган чик йөкләнмәләренә, хәрәкәт характерын һәм составын, янгынга каршы таләпләренә исәпкә алып;

б) йомшак - аерым территорияләренә (шул исәптән балалар, спорт майданчыкларын, этләренә урамда йөртү өчен майданчыкларны, жәяү йөрү юлларын) төзекләндергәндә аларның үзенчәлекләрен исәпкә алып);

в) газон һәм катнаш, аеруча экологик.

Каты өслекнең каты төрләре коры халәттә сцепление коэффициенты белән - 0,6, юешлектә-0,4 коэффициенты белән өслеккә ия булырга тиеш.

5.6. Әслекләр бәйләнеше

Әслекләрнең көчәнеше элементларына, гадәттә, борт ташларының төрле төрләре, пандуслар, баскычлар, баскычлар керә.

5.7. Борт ташлары

Юл борт ташлары тротуар һәм машиналар йөрү өлеше кисешкән урында, машиналар йөрү өлеше дәрәжәсе 150 ммнан да ким булмаган дәрәжәдә, өслек өслеге ремонтланган очракта да сакланырга тиеш.

Автотранспортның газонга бәрелүенә юл куймас өчен, газон белән хәрәкәт итү өлешенең өслеге арттырылган борт ташын куллану зарур.

Жәяүлеләр коммуникацияләрен газон белән каплаган вакытта, газон дәрәжәсеннән кимендә 50 мм арада арткан бакча бортын урнаштырырга мөмкин, бу газонны яктый һәм аның хезмәт итү вакытын арттырып, пычрак һәм үсемлек чүп-чарының өслеккә элэгүен булдырмый кала.

Жәяүлеләр зоналары территориясендә төрле типтагы өслек катнашмасын рәсмиләштерү өчен табиғый материаллар (кирпеч, агач, валуна, керамик борт һ.б.) кулланырга мөмкин.

5.8. Баскычлар, баскычлар, пандуслар

Жәяүлеләр коммуникацияләреннән Тайпылганда 60тан артык промилле баскычлар урнаштыруны күздә тотарга кирәк.

Сәламәтлек саклау учреждениеләре һәм башка күпләп йөри торган объектлар, инвалидлар һәм картлар йортлары, баскычлар урнашкан урыннарда төп жәяүлеләр

коммуникацияларендә 50дән артык промилле, ничшиксез, аларны пандус белән озатып барырга кирәк.

Бордюр пандусыннан тайпылу 1: 12 кабул ителә.

Төбәге беренче баскычлар баскычлар каршындагы спуске һәм күтәрелеш кирәк булса бирергә полосами якты контрастной буяулар.

Тышкы баскычларның барлык баскычлары да бер марш чикләрендә киңлеге һәм күтәрелеше биекlege буенча бертөсле итеп билгеләнә.

Киртәләү пандусы булмаган очракта 75 мм биеклектәге киртәләү бортигын һәм поручнины күздә тотарга кирәк.

Юлның горизонталь участкалары пандус башында һәм ахырында тирә-юньдәге текстура һәм төс белән аерылып тора.

Баскычның яки пандусның ике ягы буенча 800-920 мм түгәрәк яки турыпочмаклы кисештәге поручнилар каралган.

5.9. Майданчык

Жирлек территориясендә балалар уеннары, өлкәннәр ялы, спорт белән шөгыльләнү, чүп-чар жыю урыннары урнаштыру, этләрне урамда йөртү һәм дрессировкалау, автомобиль кую урыннары бар.

Теркәлгән мэдәни мирас һәйкәлләренә һәм аеруча саклана торган табигать территорияләре зоналарының сак зоналары чикләрендә майданчыкларны урнаштыру һәйкәлләренә саклау, табигатьтән файдалану һәм әйләнә-тирә мохитне саклау буенча вәкаләтле органнар белән килештерергә киңәш ителә.

Йорт яны территорияләре, кагыйдә буларак, балалар өчен уен һәм спорт майданчыклары белән тәэмин ителергә тиеш. Майданчыклар төзек һәм имгәнү куркынычы булган инвентарь белән тәэмин ителергә тиеш.

5.10. Балалар майданчыклары

5.10.1. Балалар майданчыклары төрле яшь төркемнәре өчен аерым майданчыклар рәвешендә оештырыла, төрле яштәге мәнфәгатьләр буенча зоналаштырылган комплекслы уен майданчыклары буларак оештырыла.

Балалар майданчыгындагы территорияне төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге түбәндәгеләрне үз эченә ала: йомшак катлам төрләре, майдан өслеген газон белән бәйләү элементлары, яшелләндерү, уен жиһазлары, эскәмияләр һәм чүп савытлары, яктырту жиһазлары.

Торак йортлар һәм жәмәгать биналары тәрәзәләреннән мәктәпкәчә яштәге балалар майданчыклары чикләренә кадәр ераклык - 10 м, кече һәм урта мәктәп яшендәге 20 м, комплекслы уен майданчыклары - 40 м, спорт-уен комплекслары - 100 м дан да ким булмаска тиеш.

Балалар өчен уен майданчыклары контейнер майданчыкларыннан кимендә 20 м ераклыкта урнашырга тиеш.

5.10.2. Балалар майданчыклары тиеш:

а) ия планировка өслеге белән засыпкой ком неровностей жәйге вакытта;

б) даими рәвештә подметаться һәм смачиваться иртәнге вакытта;

в) буялырга, койма һәм корылмаларны буяу майданчыгында елына кимендә бер тапкыр, ә ремонт-кирәк булганда;

г) транзит жәяүлеләр хәрәкәтеннән, юллардан, борылу майданчыкларыннан, кунак тукталышларыннан, калдыклар өчен контейнерлар урнаштыру майданчыкларыннан, автотранспорт чараларын даими һәм вакытлыча саклау участкаларыннан изоляцияләнергә тиеш.

Травматизацияне булдырмас өчен майдан территориясендә чыгыш ясаучы тамырлар яки асылмалы түбән ботаклар, жир өстендәге иске, киселгән жиһазлар (стойкалар, фундаментлар) калдыклары, жиргә тирәнәйтелмәгән металл тыкшынулар (кагыйдә буларак, турниклар һәм таганнар) булу рөхсәт ителми.

Якын-тирә территорияләренә реконструкцияләгәндә балалар майданчыклары территориясендә эшләр алып бару һәм төзелеш материалларын туплау рөхсәт ителми.

Яктырту жиһазлары, кагыйдә буларак, майданчык урнашкан территорияне яктырту режимында эшләргә тиеш.

2,5 м биеклектә яктырту жиһазларын урнаштыру рөхсәт ителми.

Уен жиһазларын урнаштыру куркынычсызлык норматив параметрларын исәпкә алып башкарылырга тиеш.

5.10.3. Балалар майданчыкларын карап тоту һәм аларга куркынычсызлыкны тәэмин итү өчен җаваплылык аларны эксплуатацияләүче затларга йөкләнә.

5.11. Спорт майданчыклары

Спорт майданчыклары халыкның барлык яшь төркемнәрендә физкультура һәм спорт белән шөгыльләнү өчен билгеләнгән.

Спорт майданчыгында территорияне төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлегенә йомшак яки газон капламасы төрләре (Жәйге чорда), спорт жиһазлары керә.

Спорт майданчыклары яшелләнделә һәм челтәрле коймалар белән әйләндереп алына. Яшелләнделерү майданчык периметры буенча урнаштырыла, вертикаль яшелләнделерү кулланырга мөмкин. Койманың биекlege-2,5 - 3 м, бер-берсенә кушылган урыннарда-1,2 м. биеклектә.

Спорт жиһазлары спорт, физкультура майданчыкларында яки рекреацияләр составында махсус жиһазландырылган җәяүлеләр коммуникацияләрендә (Сәламәтлек сукмаклары) урнаштырыла. Махсус физкультура снарядлары һәм тренажерлар рәвешендәге спорт жиһазлары завод тарафыннан җитештерелгән, шулай ук махсус эшкәртелгән өслектәге бүрәнәләрдән һәм борыслардан эшләнгән булырга мөмкин. Урнаштырганда сертификацияләнгән жиһаз каталогларына таянырга кирәк.

5.12. Ял майданчыклары

Торак төзелеше территориясендә өлкәннәр өчен тынлы ял һәм өстәл уеннары өчен билгеләнгән ял майданчыкларын оештыру мөмкин. Торак йорт тәрәзәләреннән тынлы ял итү майданчыклары чигенә кадәр ара-10 метрдан да ким булмаса тиеш, тавышлы өстәл уеннары майданчыклары - 25 метрдан да ким булмаса тиеш.

Ял майданчыгында төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге гадәттә түбәндәгеләрне үз эченә ала: каты өслек төрләре, майдан өслеген газон белән бәйләү элементлары, яшелләнделерү, ял өчен эскәмияләр, эскәмияләр һәм өстәлләр, чүп савытлары (кимендә һәр скамьяның бер өлешендә), яктырту жиһазлары.

Майданчыкны каплау плитка куәте рәвешендә проектларга киңеш ителә. Ял итү майданчыкларын һәм балалар майданчыкларын бергә кушып, балалар уеннары зонасында каты өслек урнаштырырга киңеш ителми.

Парклар территорияләрендә чирәмдә ял итү өчен майданчыклар-лужайкалар оештырылырга мөмкин.

5.13. Майданчыклар өчен эт

5.13.1. Этләрне урамда йөртү өчен майданчыклар вәкаләтле органнар белән билгеләнгән тәртиптә килештерелгән урыннарда урнаштырыла.

Этләрне урамда йөртү өчен майданчык территориясендә төзекләндерү элементлары исемлегенә түбәндәгеләр керә: төрле капламалар, койма, эскәмияләр, чүп савытлары, экскрементларны утильләштерү өчен контейнер, яктырту һәм мәгълүмат жиһазлары.

Периметраль яшелләнделерүне күздә тотарга киңеш ителә.

Этләрне урамда йөртү өчен майданчыклар микрорайон һәм торак район территориясендә, яшеллекләрдән бушаган урыннарда, метрополитен линияләренең техник зоналарында, 110 кВт артык көчәнешле электр тапшыру линияләрендә, беренче һәм икенче поясны су белән тәэмин итү чыганакларының санитар зонасыннан читтә урнашырга тиеш.

Торак билгеләнешендәге территорияләрдә урнашкан этләрне урамда йөртү өчен майданчыклар күләме 400-600 кв. м, башка территорияләрдә-800 кв. м, барлыкка килгән төзелеш шартларында, булган территорияль мөмкинлекләрдән чыгып, майданчыкларның киметелгән күләме кабул ителергә мөмкин.

Майдан чикләреннән алып торак һәм жәмәгать биналары тәрәзәләренә кадәр ара 25 метрдан да ким булмаса тиеш, ә балалар учреждениеләре, мәктәпләр, балалар, спорт майданчыклары, ял майданчыклары участкаларына кадәр - 40 метрдан да ким булмаса тиеш.

Элементлар һәм киртәләр секцияләре арасындагы ераклык, аның түбән ягы һәм жир арасында, кагыйдә буларак, жиңел металл сеткадан ясала.

Мәйданчык территориясендә мәйданнан файдалану кагыйдәләре белән мәгълүмат стенды урнаштырылган булырга тиеш.

5.13.2. Иорт хайваннары хужалары үз питомецларының эскрементларын жыю һәм утильләштерүне мөстәкыйль башкаралар.

Хайваннар хужалары хайваннарның башка хайваннарга һәм кешеләргә куркыныч йогынтысын булдырмый калырга, шулай ук тирә-юндәгеләргә санитар нормалар нигезендә тынлыкны тәмин итәргә, гамәлдәге санитар-гигиена һәм ветеринария кагыйдәләрен үтәргә тиеш.

5.14. Автостоянкалар мәйданчыклары

Жирлек территориясендә түбәндәге автостоянкалар урнаштырыла: кыска вакытлы һәм озак вакытлы автомобильләр саклау.

Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы Саклау участогында төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге түбәндәгеләрне үз эченә ала: каты өслек төрләре, өслекләр бәйләнеше элементлары, киртәләр, чүп-чар өчен кече контейнерлар, яктырту жиһазлары, мәгълүмат жиһазлары (күрсәткечләр).

Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау участокларына керү юллары жәяүлеләр юлларының төп юнәлешләре белән кисешергә тиеш түгел.

Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау участогы аша транзит юлларын оештыру рөхсәт ителми.

Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау участогы калган территориядән кимендә 3 м киңлектәге яшел үсентеләр белән изоляцияләнәргә мөмкин.

5.15. Кече архитектура формалары

5.15.1. Кече архитектура формаларын урнаштыру "төзекләндерү" бүлгегә нигезендә, биналар һәм корылмаларны төзү, реконструкцияләү һәм капитал ремонтлау, шулай ук төзекләндерү проектлары яки эскиз тәкъдимнәре нигезендә гамәлгә ашырыла.

Кече архитектура формаларын проектлаганда һәм сайлаганда сертификацияләнгән эшләнмәләр каталогларыннан файдаланырга киңәш ителә. Тарихи төзелеш зоналары, жирлекнең үзәк үзәге, күп функцияле үзәкләр һәм зоналар өчен кече архитектура формалары индивидуаль проект эшләнмәләре нигезендә проектланырга тиеш.

5.15.2. Кече архитектура формаларына карата төп таләпләр булып тора:

а) архитектура һәм Ландшафтлы тирәлекнең, территорияне төзекләндерү элементларының характерына туры килүе;

б) материалларның югары декоратив һәм эксплуатацион сыйфаты, аларны озак вакыт дөвамьнда, тышкы мохит йогынтысын исәпкә алып, саклап калу;

в) конструкциянең ныклығы, ышанычлылыгы, куркынычсызлыгы.

5.16. Тышкы реклама һәм мәгълүмат чаралары

5.16.1. Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары.

а) тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары техник яктан төзек һәм эстетик яктан чиста булырга тиеш.

Тышкы мәгълүмат чаралары, учреждениеләр такталарыннан һәм режим таблицаларыннан тыш, вәкаләтле орган белән килештерелгән паспорт нигезендә һәм аның нигезендә урнаштырыла һәм эксплуатацияләнә.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат чаралары хужалары аларның тиешле торышын күзәтеп торырга, тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын урнаштыру урыннарын вакытында ремонтларга һәм жыештырырга тиеш.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын аларга реклама яки мәгълүмати хәбәр урнаштырмыйча урнаштыру һәм эксплуатацияләү, мәгълүмат кырына зыян китерү, шулай ук тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын полиэтилен пленка һәм башка материаллар белән тәмамлау, беркетү рөхсәт ителми.

Реклама яки мәгълүмати конструкция хужасы өч тәүлек эчендә территорияне төзекләндерергә һәм (яки) фасадның тышкы кыяфәтен торгызырга тиеш.

б) урнаштыру чаралары тышкы реклама һәм мәгълүмат булганда, аларда фундаментного блогы булырга тиеш демонтированы белән бергә фундаментным блогы.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын беркеткәндә корылмаларга зыян китерү һәм объектларны бизәү, шулай ук аларның бөтенлеген, ныклыгын һәм тотрыклылыгын киметү рәхсәт ителми.

в) тышкы мәгълүматны урнаштыру чаралары түбәндәге төрләр булырга мөмкин:

- дивар конструкциясе;
- декоратив панно;
- консоль конструкциясе;
- түбә конструкциясе;
- витрина конструкциясе;
- балалар тактасы;
- режимлы түшәмә;
- модульле конструкция;
- östäl qısaı;
- щитовая конструкция;
- флаг композициясе;
- Махсуслаштырылган төзелеш.

г) тышкы мәгълүматны урнаштыру чараларына гомуми таләпләр:

Тышкы мәгълүматны урнаштыру чараларын проектлау, әзерләү һәм урнаштыру Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният ядкярләре), аларны саклау һәм куллану турында Россия Федерациясе законнары таләпләре һәм нормалары таләпләренә туры китереп башкарылырга тиеш;

Тышкы мәгълүмат чаралары турында мәгълүмат Россия Федерациясе дәүләт теле һәм Татарстан Республикасы дәүләт телләре турындагы закон таләпләрен үтәү белән урнаштырылырга тиеш;

Ике һәм аннан да күбрәк тел кулланылган очракта текстларның эчтәлегенә һәм техник бизәлешенә буенча охшаш булырга тиеш, дәрәжә һәм ачык итеп эшләнгән.

5.17. Гражданнар игъланнары өчен урнаштыру, мәдәни афишалар спорт чаралары программасы

Мәдәни һәм спорт чаралары афишаларын гражданнар күпләп жыела торган урыннарда һәм жәяүлеләр күпләп яши торган урыннарда урнаштырыла торган махсус тумбаларда, щитларда һәм стендларда гына урнаштыру рәхсәт ителә.

Игъланнар өчен стендлар аерым торучы объектлар рәвешендә яки биналарда яки корылмаларда асылмалы щитлар рәвешендә урнаштырыла ала.

VI. Коммуникацияләр төзегәндә, ремонтлаганда, реконструкцияләгәндә жир эшләрен башкаруга төп таләпләр

6.1. Жир асты коммуникацияләрен салу, реконструкцияләү яки ремонтлау, свай һәм шпунтны сую, электр тапшыру, элемент, ут баганалары урнаштыру (алмаштыру), грунтны планлаштыру, инженерлык эшләнүләре вакытында эшләү һәм башка эшләр) белән бәйлә эшләр вәкаләтле орган тарафыннан бирелгән язма рәхсәт булганда гына башкарыла.

6.2. Жирлек территориясен төзекләндерү белән бәйлә Жир, төзелеш һәм ремонт эшләрен оештыру һәм үткөрү, жир эшләрен башкаруга ордер рәсмиләштерү һәм алу Муниципаль хокукый актларның билгеләнгән таләпләре нигезендә башкарыла.

6.3. Яшел үсентеләрне сүтү яки күчереп утырту кирәк булганда, Башкарма комитет боерыгын билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерергә һәм яшел үсентеләрне сүтәргә яки күчереп утыртырга кирәк.

6.4. Жирлек юллары буенча хәрәкәтне вакытлыча чикләү яисә туктату вәкаләтле орган тарафыннан бирелгән рәхсәт нигезендә, юлның ике ягында да мәгълүмат щитын мәжбүри урнаштыру белән гамәлгә ашырыла, анда заказчылар һәм эш башкаручылар, эш сроклары, урап узу маршрутлары турында барлык кирәкле белешмәләрне үз эченә

алган. Күрсәтелгән щитның формасы һәм эчтәлеге рәхсәт би­рү буенча муниципаль хезмәт күрсәтүнең тиешле административ регламенты белән билгеләнә.

6.5. Яраклылык вакыты чыккан ордерлар буенча коммуникацияләр төзегәндә, ремонтлаганда, реконструкцияләгәндә җир эшләрән башкару үз белдекләре белән таныла.

VII. Уңайлы мохиткә карата махсус таләпләр

7.1. Торак тирәлеген, урамнарны һәм юлларны төзекләндерү объектларын, мәдәни-көн­күреш хезмәте күрсәтү объектларын проектлаганда торак пунктларның өлкән кешеләр һәм инвалидлар өчен уңайлы булуын, әлеге объектларны картлар һәм инвалидлар хәрәкәтенә ярдәм итүче элементлар һәм техник чаралар белән тәэмин итүне күздә тотарга киңәш ителә.

Өлкән кешеләр һәм инвалидлар хәрәкәтенә ярдәм итүче техник чараларны һәм җиһазларны проек­тлау, төзү, урнаштыру заказчы тарафыннан расланган проект документациясе нигезендә яңа төзелештә гамәлгә ашырылырга киңәш ителә.

VIII. Биналарның (биналарның) һәм корылмаларның милекчеләренең я­кын-тирә территорияләрне төзек­ләндерүдә катнашу тәр­тибе

8.1. Җирлек территорияләренең тиешле санитар торышын тәэмин итү, әйләнә-тирә мохитне пычратудан саклау һәм яклау чараларын тормышка ашыру максатыннан, җирлек территориясен чистарту һәм санитар тәр­типтә тоту өчен хужалык итүче субъектларга һәм физик затларга беркетелә.

8.2. Хужалык итүче субъектлар һәм физик затлар, әгәр законда яки килешүдә башкасы каралмаган булса, я­кындагы территорияне җыештырырга һәм санитар тотарга хокук­лы:

а) идарәче оешмалар-күпфатирлы йортларның йорт яны территориясе, шулай ук күпфатирлы йорт территориясе каршындагы Төп фасад ягыннан 5 м радиуста йө урамның йөрү өлешенә кадәр (объект юл буенда урнашкан очракта);

б) социаль өлкә учреждениеләре (мәктәпләр, мәктәпкәчә учреждениеләр, мәдәният, сәламәтлек саклау, физкультура һәм спорт учреждениеләре) - бирелгән җир кишәр­леге чикләрендә территория, шулай ук учреждениенең территориясе алдында 10 м радиуста төп фасад ягыннан йө урамның йөрү өлешенә кадәр (объект юл буенда урнашкан очракта), башка яктан-10 м радиуста;

в) күпфатирлы торак йортлардагы торак булмаган биналарны эксплуатацияләрүче затлар, идарәче оешма белән килешү булмаганда, я­кындагы территорияне озынлыкка - биналарның бөтен озынлыгына, киң­леге - 10 м, йө йөрү өлеше бордюрына кадәр (юл буенда объект урнашкан очракта) җыештырырга хокук­лы.;

г) барлык милек рәвеш­ләрендәге сәнәгать предпри­ятиеләре һәм оешмалары - аларга килү юллары, тротуарлар, алар янәшәсендәге коймалар, санитар-як­лау зоналары. Предпри­ятиеләрнең санитар-як­лау зоналары гамәлдәге санитар кагыйдәләр һәм нормалар таләпләренә туры китереп билгеләнә;

д) төзүче-50 м радиуста төзелеш майданчыкларының я­кын-тирә территория­ләре һәм гамәлдәге төзелеш нормалары һәм кагыйдә­ләре нигезендә 50 м радиуста аларга килү юллары;

е) торак йортларның хужалары бирелгән җир кишәр­леге чикләрендә (яисә җир участогы билгеләнгән тәр­типтә рәсмиләштерел­мәгән очракта, факт­та килеп туган җир кишәр­легенең чиге буенча) һәм йорт алдындагы территория 5 м ераклыкта яисә урамның машиналар йөрү өлешенә кадәр (объект юл буенда урнашкан очракта);

е) стационар булмаган объектлар (лотоклар, киосклар, павильоннар һәм башка стационар булмаган сәүдә объек­тлары) һәм сезонлы кафелар - урнашу өчен бирелгән җир кишәр­леге объек­ты территориясе һәм аның тышкы чигеннән 10 м ераклыкта һәм урамның йөрү өлешенә кадәр (объект юл буенда урнашкан очракта);

ж) базарларның идарәче компания­ләре, сәүдә һәм җәмәгать туклануы оешмалары (рестораннар, кафе, ки­бетләр) - бирелгән җир кишәр­леге чик­ләрендәге территория­ләр һәм участок чик­ләреннән 50 м радиуста урнашкан территория һәм урамның машиналар йөрү өлешенә кадәр (объект юл буенда урнашкан очракта);

- з) биналарның, корылмаларның милекчеләре яки башка хокук ияләре-бина, корылма периметры буенча яисә бирелгән жир кишәрлегенә чикләре буенча һәм участок чикләреннән 10 м радиуста һәм урамның йөрү өлешенә кадәр (объект юл буенда урнашкан очракта);
- и) автомобиль юлына бүлөп бирелгән полоса чикләрендә һәм башка жир кишәрлекләрендә урнашкан заправка станцияләре - бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә һәм участок чигеннән 50 м радиуста урнашкан территория һәм урамның йөрү өлешенә кадәр;
- й) гараж кооперативлары-бирелгән жир кишәрлеге чикләрендәге территорияләр, радиуста 50 м һәм урамның машиналар йөрү өлешенә кадәр һәм аларга керү юллары 50 м радиуста урнашкан территория;
- к) жирләү урыннары-бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә һәм участок чикләреннән 10 м радиуста яқындагы территория;
- л) гомуми файдаланудагы территорияләр һәм вазыйфалар вәкаләтле органнарга йөкләнә;
- м) бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә жир кишәрлекләренә ия булучылар (йә жир кишәрлеге билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелмәгән очракта, фактта килеп туган чиге буенча) һәм жир кишәрлегенә тышкы чигеннән 5 м ераклыкта яки урамның йөрү өлешенә кадәр (объект юл буенда урнашкан очракта);
- н) автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау өчен тукталышларның хужалары - бирелгән жир кишәрлеге чикләрендәге территория һәм жир кишәрлегенә тышкы чигеннән 10 м ераклыкта һәм урамның йөрү өлешенә кадәр (объект юл буенда урнашкан очракта).

IX. Эчтәлек йорт хайваннары һәм кошлар

- 9.1. Йорт хайваннарын һәм кош-кортны тоту өченче затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен бозмаска тиеш.
- 9.2. Йорт хайваннары хужалары үз питомецларының экскрементларын жыю һәм утильләштерүне мөстәкыйль башкаралар.
- 9.3. Авыл жирлегендә яшәүчеләр тарафыннан авыл хужалыгы хайваннары (сыерлар, сарык, кәжәләр, дуңгызлар һәм башка) һәм кош-кортларын карап тоту шәхси торак йортлар территорияләрендә рөхсәт ителә.
- 9.4. Барлык продуктлы хайваннар (эре мөгезле терлек, кәжәләр, сарыклар, дуңгызлар, атлар) биркования юлы белән мәжбүри рәвештә теркәлгә тиеш.
- 9.5. Йорт хайваннарын көтү урыннарында, хужасы күзәтүе астында яисә аның кушуы буенча, жирле үзидарә органының норматив-хокукий акты белән билгеләнә торган көтү урыннарында чыгарырга рөхсәт ителә.
- 9.6. Йорт хайваннарын урамда 7.00 сәгатьтән 23.00 сәгәتكә кадәр йөртергә рөхсәт ителә. Башка вакытта урамда йөргәндә хужалар урамнарда һәм торак йортларның ишегалларында тынлыкны тәэмин итү өчен чаралар күрергә тиеш.
- 9.7. Этләрне торак һәм изоляцияләнгән биналардан уртақ ишегалларына һәм урамга кыска поводкада һәм бордникта гына алып чыгарырга була, чөнки өч айга кадәр щенков кала.
- 9.8. Хужалар йорт хайваннары һәм ишегаллары, тротуарлар, урамнар, парклар, газоннар, балалар майданчыклары, скверлар, майданнар, шулай ук торак йортлар подъездлары белән пычрануга юл куймаска тиеш. Этләрне, мөчеләрне һәм башка вак хайваннарны урамда йөргән вакытта хужа үзе белән йорт хайваннарының табигый күнегүләрен тулысынча жыештыруны тәэмин итүче кирәк-яраклар булырга тиеш, алар майданчыкларда чүп контейнерларына ташланырга тиеш.
- 9.9. Этне поводкадан урамда гына чыгарырга була. Махсус бирелгән майданчыклар булмаганда, жирле үзидарә органының норматив-хокукий акты белән билгеләнгән бушыкларда, кабымлыкларда һәм башка урыннарда йөрү рөхсәт ителә.
- 9.10. Этләрне дрессировкалау бары тик яхшы койма белән әйләндереп алынган майданчыкларда яки жирлек территориясендә генә үткәрелгә мөмкин.

9.11.Йорт хайваннарын юллардан тәүлекнең якты вакытында гына узып китәргә кирәк, шул ук вакытта аларны юлның уң ягына мөмкин кадәр яқынрак җибәергә кирәк. Йорт хайваннарын асфальт өслекле юлда грунт юлларынан һәм сукмактардан узып китү мөмкинлеге булганда алып бару тыела.

9.12.Йорт хайваннарын урамда калдырганда терлекләр хужалары яшел үсентеләрне бозудан һәм терлекләрне куып чыгаруга киткән чыгымнарны каплай.

9.13.Йорт көжәләре йорт яны территорияләре эчендә яки көтүлекләрдә хужалар күзәтүе астында гына асралырга тиеш.

9.14.Рөхсәт ителми:

а) хайваннарны балалар мәйданчыкларына, мәктәп, балалар бакчалары территорияләренә, ашханәләргә, сырхауханәләргә, азык-төлек кибетләренә юл куярга;;

б) урамда йорт хайваннары пляжларда һәм су коену, аларны сулыкларда;

в) тыю язуы булган очракта, учреждениеләргә хайваннарга юл куярга;

г) торак пунктлар территориясендә алып бармыйча гына хайваннар һәм кошлар чыгару;

д) алкогольле, наркотик яки токсик исерек хәлдә булган затлар, шулай ук яше яки сәламәтлеге торышы аркасында этләрнең хәрәкәтен контрольдә тоталмый торган һәм урамда йөргән вакытта аларның агрессив тәртибен булдырмый кала алмаган затлар этләрне урамда йөртү.;

е) йорт хайваннарын һәм кошларны балконнарда, лоджияләрдә, гомуми файдаланудагы урыннарда (чиктәш фатир коридорларында, баскыч күзәнәкләрендә, чарлактарда, подвалларда һәм башка ярдәмче биналарда даими тоту.;

е) йорт хайваннарын җирлекләр территориясендә махсус чаралар (күргәзмәләр һ.Б.лар) уздыру урыннарыннан тыш, алар өчен билгеләнгән урыннардан тыш урнаштыру. 14 яшькә җитмәгән затлар белән этләрне урамда йөртү, вак күләмле этләрне йөртү очракларынан тыш, гамәлгә ашыру.

9.15.Йорт хайваннары һәм кош-корт хужалары бурычлы:

а) терлекләр авыруларын кисәтүне һәм терлекчелек продуктларының ветеринария-санитария яғынан куркынычсызлыгын тәмин итә торган хужалык һәм ветеринария чараларын гамәлгә ашырырга, әйләнә-тирә мохитнең терлекчелек калдыклары белән пычрануына юл куймаска, шулай ук ел саен яңадан теркәлү чорында мәҗбүри дөвалау-профилактика чаралары үткәергә;;

б) хайваннарның урнашу урынын даими тикшереп тору;

в) хайваннар авырганда һәм алар үлгән очракта, шулай ук үз-үзен тотканда кичекмәстән ветеринария учреждениеләре белгечләренә хәбәр итәргә. Алар килеп җиткәнче, изолировать хайваннар белән билгеләре авырулар;

г) ветеринария белгечләре таләбе буенча терлекләрне карау, диагностика тикшеренүләре, саклау прививкалары һәм дөвалау-профилактик эшкәртүләр өчен бирергә.